

2009 m. gruodžio 18 d., penktadienis

Nr. 46 (875) | Kaina 2,50 Lt

Dailė | Muzika | Teatras | Kinas | Fotografija

2

Apie utilizavimą kultūroje

3

Eduardo Balsio 90-osioms metinėms

5

Europos kino apdovanojimai

Eglė Gineitytė. „Raudona moteris“. 2009 m.

6

Laiko talpumas Eglės Gineitytės kūryboje

7

Monikos Furmanavičiūtės tapyba

10

Krėsle prie televizoriaus

Kas bijo žmogaus teisių?

Paroda „Už žmogaus teises – be cenzūros“ galerijoje „Kairė–dešinė“

Rima Praspaliauskienė

„Koks tu gėjus, tu paprastas pydaras“, – džiaugsmingai frazė kartojama įvairiu sluoksniu atstovai Valentino Klimašausko ir Roko Tarabildos videodarbe, per visą sieną kaip vestuvinė nuotrauka kabos Laisvydės Šalčiūtės drobė „Mona Liza ir Mona Liza“, šalia – jau kartą cenzūruotos Ugniaus Gelgudos fotografijos iš ciklo „Tradicinė ir netradicinė šeima“, Alinos Melnikovos bei Adomo Danusevičiaus queer estetikos tapyba, Kestučio Grigaliūno dėžutė bei atmestasis Akvilės Anglickaitės darbas „XXXX“. Visa tai – galerijoje „Kairė–dešinė“ gruodžio 10 d. atidarytoje parodoje „Už žmogaus teises – be cenzūros“. Pasak kuratorės Laimos Kreivytės, ši meninė-pilietinė akcija, suorganizuota per porą dienų, yra įkvėpta Užsienio reikalų ministerijoje eksponuojamos parodos „Menininkai už žmogaus teises“.

Užsienio reikalų ministerijoje surengta paroda „Menininkai už Žmogaus teises“ – vienės iš Žmogaus teisių stebėjimo instituto organizuotų renginių, skirtų žmogaus teisių dienai. Parodos kuratorius Evaldas Jansas pasiūlė parodai Akvilės Anglickaitės kūrinį „XXXX“ ir gavo neigiamą atsakymą. Išcenzūruotas darbas – tai fotografijos, bylojančios, koks sunkus ir kompleksiškas yra lytinės tapatybės suvokimo klausimas, kurį vis bandoma ignoruoti mūsų visuomenėje. Sąžiningai sau užduodami klausimai yra nepatogūs, baugintantys, nes jie nėra taip lengvai atskomis, prognozuojami ar kontroliuojami.

Queer tematikos darbo nepriėmimas į parodą, skirtą žmogaus teisėms, tuo metu, kai Lietuvai gresia homofobiškų įstatymų priemimas, aiškiai diagnozuoją esamą situaciją. URM viešai nedeklaruota, bet

Laisvydė Šalčiūtė. „Mona Liza ir Mona Liza“. 2009 m.

„leidžiama suprasti“ pozicija visiškai nestebina – ji veikiai atspindi homofobišką valstybinių institucijų laikyseną Lietuvoje ir primena, kad abstraktus žmogaus teisių turinys yra užpildomas konkrečiaame nacionalinės valstybės kontekste, t.y. homoseksualumas ir toliau lieka abstraktus „žmogaus“ užribyje. Labiau stebina pritarianti tyla iš žmogaus teises ginančios organizacijos. Iš pirmo žvilgsnio tai atrodo kaip paprastas akitbrokštis ir begalinio konformizmo su surambėjusiomis galios institucijomis išraiška. Tačiau šis reiškinys yra simptomiskas žmogaus teisių panaudojimas. Ir ne tik Lietuvoje. Mano nuomone, meninė-pilietinė akcija „Už žmogaus teises – be cenzūros“ ir jos atsiadimo kontekstas bei „Cooltūrisčių“ veiksmas atsiimant savo kūrinį iš URM parodos yra itin svarbūs, nes ne tik atkreipia dėmesį į homofobią (nors to visiškai pakaktų), bet verčia susimąstyti apie politiškumą bei platenį žmogaus teisių kontekstą.

NUKELTA | 6 PSL.

(S)kul(p)tūros likimas

Apie utilizavimą kultūroje

Laima Kreivytė

Lietuvos Respublikos kultūros ministerijos tinklalapyje, tiesiog po ministro Remigijaus Vilkaičio fotografija, skelbiama apklausa: „Koks turėtų būti skulptūry („Puskalnis“, „Dviaukštis“, „Krantinės ark“) palei Nerj likimas?“ Pateikti trys atsakymo variantai: „Paliki ten kur yra“; „Išmontuoti ir utilizuoti“; „Parduoti aukcione“.

Ką rodo apklausa? Šiuo metu, kai rašau (2009 m. gruodžio 15 d. 9:50), rezultatai tokie:

Paliki ten kur yra (1529)	59,1%
Išmontuoti ir utilizuoti (391)	15,1%
Parduoti aukcione (669)	25,8%
Balsų: 2589 žmonių	
Balsavimas vyksta nuo 2009 12 09 00:00 iki 2009 12 20 00:00	

Šios apklausos tikslas tikriausiai yra sužinoti kultūros visuomenės nuomonę prieš priimant sprendimą, ką toliau daryti su Neries pakrantės skulptūromis. „Vilniaus – Europos kultūros sostinės 2009“ skelbtą viešųjų erdvų humanizavimo projekto konkursą laimėjusios Mindaugo Navako, Vlado Urbanavičiaus ir Roberto Antinio skulptūros dėl biurokratinės kliūčių ir kai kurių Vilniaus savivaldybės funkcionierų priešikumo pastatytiems tik metams. Tolimesnį jų likimą lems VEKS steigėjai – LR kultūros ministerija ir Vilniaus savivaldybė.

Tačiau ką iš tikrujų rodo tokia apklausa? Pirmiausia ji rodo nepagarbą menininkams – išvardyti tik kūrinių pavadinimai, bet nepaminėti jų autorai. Kodėl? Daug lengviau spręsti abstraktaus kūriniui, žmogaus ar tiesiog Svetimo likimui, nei

vertinti nacionalinės premijos laureatų, gerbamų ir pripažintų menininkų kūrybą.

Antra, ji rodo vertibių krizę ir kultūros institucijos prestižo bankrotą. Vienas iš apklausai pateiktų punktų siūlo skulptūras „išmontuoti ir utilizuoti“. Utilizuoti, pasak tarpautinių žodžių žodyno, rečiau „naudoti atliekas“ (Vaitkevičiūtė, V., Tarptautinių žodžių žodynas, Vilnius: Žodynas, p. 1086). Jei meno kūriniai suvokiami kaip potencialias atliekas, gal jų likimą turėtų spręsti ne Kultūros ministerija, o „kultūros žaliavų supirkimo punktas“?

Blogiausia, kad ši utilitarinė meno vertinimo tendencija smelkiasi į visas kultūros sritis kaip mirtinas neoliberalios ideologijos, sukėlusios pasaulinę ekonomikos krizę, virusas. Tai toks kultūros „kiaulių gripas“ (galima sakyti ir „kultūros kiaulių“). Neoliberalistinė idėja, kad kultūra turėtų „atsipirkti“ ar bent jau pati save išlaikyti, tinka nebent masinei kultūrai, pardavinėjančiai pramogas. Nepramoginė kultūra, suvokiamā kaip valstybės ir visuomenės pamatai, vertinama vienai kitais kriterijais ir yra remiama. Ypač tos institucijos ir kūrėjai, kurių užsitarnavo savo šalies ir tarptautinių pripažinimą. Jie, o ne gintariniai karolialiai ar milijoninis „Lietuvos įvaizdis“, yra mūsų nacionalinis turtas. Kultūra néra tie auksiniai akių rēmeliai, kuriuos Atgimimo pradžioje pirkdavo „naujieji“ lietuvių, kad Anglijos multiminkams atrodytų protingesni.

Utilitarinis kultūros supratimas néra jokia naujovė – tai būdingas totalitarinių valstybių bruožas. Hitlerinėje Vokietijoje vykės knygų deginimas, „išsigimus meno“ naikinimas, išplėtojės emigracijoje JAV. Po poros metų rimtai studijuoti jis paskatinuoja ir jaunesnį broli Leonardą – šis išstojo į Prano Olšausko trombono klasę.

Baigęs Kauno konservatoriją, Leonardas Vasiliauskas kar metais joje dėstė, pedagogo darbą teatruose ir Konservatorijai persikelė į Vilnių. Tačiau žymi šio muziko profesinės veiklos dalis buvo skirta orkestrui; ankstyvoji patirtis dar susijusi su Kauko opera – Valstybės teatro orkestru (jame muzikuota nuo 1936 m.), vėliau ji brandinta jau Lietuvos nacionaliniam operos ir baletu teatre, kurio orkestre Leonardas buvo pirmasis trombonininkas. Baigęs muzikos veiklą Leonardas Vasiliauskas per 15 metų dirbo dar ir šio teatro administracijoje. Tad bemaž vienas gyvenimas su muzika, su opera. Tokioje atmosferoje augo ir septyni Vasiliauskų šeimos vaikai, kurių pasirinkimas tarytum jau iš anksto buvo nulemtas, ir šiandien jie visi – Lietuvos žinomi muzikai: vargonininkas Bernardas, violončelininkai Virgilijus, Augustinas, smuikininkės Beata, Edita, pianistas Andrius, kompozitorė Kristina.

nimas ir stalinistinis „buržuazinio meno“ likvidavimas (kartu su menininkais) yra istoriniai „utilizavimo“ precedentai. Utilizuoti skulptūrą, vadinas, teigti, kad ji téra metalo, akmenų ar žemės krūva. Ir kad meno kūrinio vertė matuoja suaudotų medžiagų kiekį.

Tačiau Van Gogho ar Cezanne'o paveikslus perkantys kolekcininkai moka milijonus ne už dažus ir drobę. Ir kalbama ne tik apie taurujų tapybos meną – Richardo Serra surūdijusio plieno skulptūros „Gagosian“ galerijoje Niujorke kainuoja 3–5 mln. dolerių. Bilbao Guggenheim muziejuje septynias Serra skulptūras išsigijo už 20 milijonų dolerių. Taip, Serra – vienas garsiausiu mūsų laikų skulptorių, bet šiuos pavyzdžius pasitelkiau ne dėl kainos, o dėl to, kad menininkas naujoja industrijes medžiagas, kurios apklausos sudarytojams asocijuojasi su utilizacija. Mat Vlado Urbanavičiaus „Krantinės ark“ sumontuota iš dujotiekio vamzdžių. Dažno valdininko fantazija čia ir baigiasi – vamzdis yra vamzdis, ir nereikia jokių čia konceptualių ar estetinių išvedžiojimų. Žmogus yra žmogus – galima tarti aktoriui, – baikit maivytis ir lipkit nuo scenos.

Šiandien, kai kultūros kūrybą keičia kultūros vadyba, kultūra vis dažniau matuoja skaičiais. Neretam kultūros funkcionieriui skaičiavimo pomégis atvirkšciai proporcingas skaitymui – kuo daugiau skaičiuojama, tuo mažiau skaitoma. O skaičiati vis dėlto verta – bent jau tam, kad skulptūrą suvoktum kaip kultūros, o ne atliekų dalį. Štai ir aš, norédama būti suprasta utilitaristu, surašau Serra kūrinių kainas, tačiau ar tai atskleidžia jo skulptūrų

generuojamąs prasmes? Iš verslo ir reklamos pasaulio perkelti kultūros vertės skaičiavimo modeliai dažniausiai atrodo naiviai: ką apie galeriją pasako tai, kiek kartų jos vardas paminėtas laikraštyje? Kokiam laikraštyje, kieno straipsnyje, kokiam kontekste? Vertinant kūrinius svarbi ne tik prekinė, ekonominė, bet ir simbolinė vertė – autorius vardas, kūrybinė biografija, reikšmingos parodos ir projektai.

Vaisiliauskas

dosjė: Vladas Urbanavičius. Čia surinkti žinomų kritikų, kuratorių, menininkų, žurnalistų, kultūros tyrinėtojų pasiskymai apie menininko kūrybą ir „Krantinės ark“. Ne visiems ji patinka – ir tai normalu. Tačiau negalima paneigt, kad ši skulptūra – daugiausiai diskusijų sukelęs meno kūrinys viešojoje erdvėje nuo pat Nepriklausomybės atkūrimo laikų. O tai – vienas svarbiausiu viešojo meno simbolinės vertės matą. To nepakeis joks internetinių balsavimų rezultatas.

In memoriam

Leonardas Vasiliauskas (1908–2009)

Ne tiek daug per pastarąjį šimtmetį Lietuvoje susiformavo tikrų muzikų dinastijų, bet kelios jų kartą iš kartos reikšmingai tebekuria išraiškingą mūsų muzikinės kultūros peizažą. Tokia ir garsioji Vasiliauskų dinastija, kurios jau ketvirta karta neabejodama renkasi muzikos profesijai. Šios gausios dinastijos kaimienės – trombonininkas Leonardas Vasiliauskas (1908–2009), gruodžio 9 d. baigė žemiškąją kelionę.

Ilgas Leonardo Vasiliausko gyvenimas, savos profesijos atradimas ir vėliau jau nuosekliai veikla buvo persmelkta svarbiausiai Lietuvos XX a. išvykiu, procesu, susijusi su pagrindinių muzikinės kultūros institucijų plėtote. Leonardas Vasiliauskas gimė Peterburge, į kurį dėl tévynėje susiklosčiusios sudėtingos ekonominės ir dvasinės situacijos atsikėlėjo tévai, beje, irgi sujungti meilės muzikai – mat abu buvo Vievio parapijos choro giedotojai. Prasidėjus revoliucijai, Vasiliauskų šeima grįžo į jau nepriklausomą Lietuvą, į gimtasių vietas, kur pradėjo ūki-

1935 m.

ninkauti. Iprasti ūkio darbai tapo jauniausios Vasiliauskų šeimos atžalos Leonardo bei pora metu vyresnio brolio Izidoriaus kasdieninė duona. Vis dėlto pastaras, nuo vajystės pradėjės smuikuoti, nepaleido pamiltuo instrumentu ir vėliau: grieždavo vestuvėse, vakaronėse, o su juo ir Leonardas – tuos ypač skambindavęs gitara ar mandolina. Abiem broliams buvo lemta eiti muzikų kelii. 1926 m. į Kauną studijuoti smuiko išvyko vyresnysis, vėliau tapę žymiu smuikininku Izidorium

Vasiliūnu (1906–1982), koncertinę veiklą ypač išplėtojė emigracijoje JAV. Po poros metų rimtai studijuoti jis paskatinuoja ir jaunesnį broli Leonardą – šis išstojo į Prano Olšausko trombono klasę.

Baigęs Kauno konservatoriją, Leonardas Vasiliauskas kar metais joje dėstė, pedagogo darbą teatruose ir Konservatorijai persikelė į Vilnių. Tačiau žymi šio muziko profesinės veiklos dalis buvo skirta orkestrui; ankstyvoji patirtis dar susijusi su Kauko opera – Valstybės teatro orkestru (jame muzikuota nuo 1936 m.), vėliau ji brandinta jau Lietuvos nacionaliniam operos ir baletu teatre, kurio orkestre Leonardas buvo pirmasis trombonininkas. Baigęs muzikos veiklą Leonardas Vasiliauskas per 15 metų dirbo dar ir šio teatro administracijoje. Tad bemaž vienas gyvenimas su muzika, su opera. Tokioje atmosferoje augo ir septyni Vasiliauskų šeimos vaikai, kurių pasirinkimas tarytum jau iš anksto buvo nulemtas, ir šiandien jie visi – Lietuvos žinomi muzikai: vargonininkas Bernardas, violončelininkai Virgilijus, Augustinas, smuikininkės Beata, Edita, pianistas Andrius, kompozitorė Kristina.

Leonardas Vasiliauskas nugyveno ilgą, prasmingą, kuklų ir taurų gyvenimą, kurio pamatas – tikrosios žmogiškos vertybės: dora, sąžiningumas, meilė. Tarytum simbolinis šių vertibių šūkis skambėjo ir aštuonių trombonininkų ansamblio dariai ir subtiliai pagrotas Piligrimų chorallas iš R. Wagnerio „Tango“; šviesios atminties Leonardą Vasiliauską palydėjės į amžinojo poilsio vietą Antakalnio kapinių Menininkų kalnelyje.

VYTAUTĖ MARKELIŪNIENĖ

Henrikas Zabulėnas (1923–2009)

Netekome vieno iš Lietuvos operos bosų gildijos atstovų Henriką Zabulėnį, trisdešimt septynerius metus atidavusiu mylimo teatro scenai ir operos gerbėjams. Teatrą puošė nuo pat veiklos pradžios ryškūs solistai bosai, pradedant įžiuoju Antanu Kučingiu.

Dar būdamas konservatorijos studentas, Henrikas Zabulėnas debiutavo operos scenoje Sparafučielių vaidmeniu G. Verdi operoje „Rigoletas“, jį dainavo visus scenos gyvenimo metus. Kam teko girdėti

solistą dainuojant Didijį inkvizitoriai operoje „Don Karlas“ ar Ramfį „Aido“, tas gali paliudyti, kad jam dainuojant visada bégiodavo šiurpuliukai per nugarą. Juk ne veltui atidarant dabartinių teatrų, bandant scenos akustiką Henrikas Zabulėnas dainavo drauge su kitais solistais, turinčiais galingus balsus. O kaip nuostabai ir išpūdingai jis dainavo Končaką, Ulrichą, Varlamą, Osmią ir daugelį kitų vaidmenų! Deja, belieka tik prisiminimai, žvelgiant į spektaklių nuotraukas... Ilsėkis ramybėje ir niekas tenedrumasčia jos.

VIDUTIS BAKAS

Buvęs ir išlikęs autoritetu

Eduardo Balsio 90-osioms gimimo metinėms

Vytautė Markeliūnienė

Savoje profesinėje bendruomenėje buiti tikrų, pripažintų autoritetu – nelengvas dalykas, o išlikti juo jau užbaigus gyvenimo kelione – neabejotinė nuveiktu darbų patvirtinimas, pasiekiamas retai kam. Tokiu autoritetu tapo kompozitorius, pedagogas Eduardas Balsys (1919–1984), kurį buvę studentai, kolegos, bendraminčiai ir šiandien prisimena kaip gyvą paliudijimą ryškios asmenybės, gyvuojančios dabartyje anaiptol nepasenusia kūryba, ypatingu pareigos jausmo suvokimu ir profesine, pedagogine etika.

Po kompozitoriaus mirties prabėgo jau 25 metai, bet jo asmenybė ir kūryba vis dar nestoka atradimo matmens. Pirmuoju tokiu atradimu tapo nuoseklios E. Balsio gyvenimo ir kūrybos tyrinėtojės muzikologės Onos Narbutienės 1999 m. parašytą monografiją, už kurią ji pelnė Nacionalinę kultūros ir meno premiją. Šios knygos puslapiuose, manyčiau, „susitiko“ dvi lygiavertės asmenybės, gebėjusios viena kitą suprasti – autorė ir kompozitorius, kuriuos siejo reikšmingi muzikiniu gyvenimo reikalai, bet ir mūsų valstybės lūžių akivaizdoje sudėtingai susiklosčiusi gyvenimo patirtis, mažai žinoma net artimos aplinkos žmonėms. Knijoje „Eduardas Balsys“ pažinome šio vičiųmai uždarą, sanitūraus žmogaus kitą pusę – malonią, jautrią, subtilią asmenybę, atskleidusią jo laiškuose, dienoraščiuose, pažinome E. Balsį kaip jauną Lietuvos kariūną, komponavusi patriotines dainas, kolegų atliekamas vakarėliuose ar dainuojamas Kretingos gimnazistų. Daugelis jų, prasidėjus sovietų okupacijai, tapo partiza-

Juozas Domarkas diriguojamas Lietuvos nacionalinis simfoninis orkestras

nais ir dainavo jas išėję į miškus.

O tai, kad ši išsami gyvenimo istorija, svarbi epistolino E. Balsio palikimo dalis, tapo pasiekama ir skaitytojams, lėmė knygos autorės nuoseklumą, etika, pelnius kompozitoriaus šeimos pasitikėjimą. Kaip pati O. Narbutienės pasakojo: „Adelė Balsienė, jau sunkiai sirgdamas, ryžosi juos [laikus, dienoraščius] man atiduoti. Kitaiap nebūčiau drįsusi šio palikimo pamitti.“ O. Narbutienės monografijos dėka E. Balsio gyvenimas ir kūryba atsiškleidžia be užuolankų ir nutylėjimų. Atsiveria ir dar platesnė visuma, kurios akivaizdoje E. Balsio portretas, ji tuo metu supusi aplinka prisipildo autentiškų istorinių, visuomeninių ar žmogiškų kontekstų.

Šių metų gruodži minint 90-ąsias kompozitoriaus gyvenimo metines, pirmiausia siekta dar kartą koncentruotai apžvelgti jo kūrybą. Įvykę du monografiniai koncertai – gruodžio 5 d. Nacionalinėje filharmonijoje, gruodžio 15 d. Lietuvos muzikos ir teatro akademijoje – buvo skirti simfoninei ir kamerinei, chorinei muzikai. Itin įžvalgas buvo koncer-

tų rengėjų noras įtraukti įvairių kartų muzikos atlikėjus. Ir vėl pasitelkiau O. Narbutienės žodžius: „Vienas patraukliausių dalykų, galintis tapti svarbiu jubilieju akcentu – naujų atlikėjų ir interpretacijų pristatymas, (...) jų dėka kūriniai tarsi praturtėja.“ Ši pastaba turbūt labiausiai taikytina „Dramatinėms freskoms“ smuikui, fortepijonui ir simfoniniui orkestrui, skambėjusioms Filharmonijoje. Nacionaliniam simfoniniam orkestrui dirigavo Juozas Domarkas, o solo partijas atliko smuikininkė Rūta Lipinaitytė ir pianistė Indrė Baikštytė. Šio opuso tradicija siejama su Aleksandro Livonto ir Olgos Steinbergaitės, su Raimundo Katiliaus ir Larisos Lobkovos, taip pat, žinoma, J. Domarko interpretacinių įspaudais. Tačiau tai, kad jaunos kartos atlikėjos įsiskverbė į kūrinį su sava turtina, dabar subrandinta profesine patirtimi, su teikė partitūrai dar vieną reikšmingą estetinį matmenį. Tiksliai, preciziška teksto traktuotė, santūrus dramatizmas, artikuliacinės logikos tėkmė padėjo dar geriau išgirsti meistriškos tembrų faktūros virpė-

jimą, atskleisti giluminę įtampą. Nuskambėjusi poema styginių orkestrui „Jūros atspindžiai“ patvirtino šio koncerto komentara parengusio muzikologo Viktoro Gerulačio žodžius apie E. Balsį kaip geriausią lietuvių kompozitorių marinistą. Tai ir labai orkestriška, ir koncertiška, ir tiesiog graži muzikinė drobė, kurios vieta ne tik monografiniuose jubiliejiniuose renginiuose. Lietuviško baletu ilgesi dar labiau sustiprino koncertą vainikavusi siuita iš baleto „Eglė žalčių karalienė“, o pati savimeši ir anksčiau skambėjusi muzika skatinė pamästyti, kiek E. Balsio kūryboje dar yra galimių interpretuojamos pakilti virš partitūros medžiagiskumo – toje muzikoje tiek daug trapių detalių, grynosios muzikinės raiškos darnos.

Koncertas Muzikos akademijoje, komentuotas Laimutės Ligeikaitės, išsidriekė tarsi vėriny, patvirtinantis kompozitoriaus mintį: „Jeigu peržvelgsime mano kūrybinį kelią iki šių dienų, pamatysime, kad aš kūriaū įvairiausią žanrų muziką: kamerinę, simfoninę, estradilinę, instrumentinę, vokalinę, vokalinę-instrumentinę, chorinę, muziką filmams, spektakliams (...). Vakaras, prasidėjęs E. Balsio „gulbės giesme“ – Trečiuoju koncertu smuikui solo, pagriežtu Ingridos Armonaitės, tēsési vokaline muzika. Virgilijus Norėka su liaudies instrumentų ansambliu pateikė anksčiau neskambėjusi, šio dainininko asmeniniame archyve gulėjusią išplėtotą lietuvių liaudies baladę „Ulijona“. Kompozitoriaus pomėgi aranžuoti savus opusus atskiškai „Antante cantabile“ iš Pirmojo koncerto smuikui ir orkestrui, parengta birbynei ir fortepijonui (Egidijus Ališauskas ir

I. Baikštytė). Fragmentai iš baleto „Eglė žalčių karalienė“ šikart skambėjo atliekami violončelės ir fortepijono – Davido Geringo ir Dailos Balsytės. Girdėjome ir dainininkės Astos Krikščiūnaitės padainuotą Indrės ariją iš operos „Kelsonė i Tilžę“, pluoštą choro dainų – jas parangė choras „Vilnius“, dirigojamas Povilo Gylio. Populiariajā baladę „Senas jūrininkas“ padainavo Vladas Bagdonas drauge su minėtu choru, akompanuojant Daininiui Jozėnui. O habanera iš muzikos kino filmui „Adomas nori būti žmogumi“ (aranž. Anatolijaus Šenderovo) vakarą užbaigė fortepijoninis trio „FortVio“.

Kiekviena atlikėjų karta, atsižirkdama į praeities kūrybą, geba ipliekti muzikai naujos gyvybės. Regis, šie abu vakarai tai patvirtino, suteikę ir savo iškūrėjimo atradimo džiaugsmo, kad kompozitoriaus meistrystė liudija ne tik stambūs koncertiniai opusai, bet ir taikomosios muzikos žanrų pavyzdžiai. Būta čia ir dar kitokių atradimų. Kompozitoriaus duktė pianistė D. Balsytė, besigilindama į šeimos muzikines šaknis, surado dar senesnį Balsių muzikinės gijos patvirtinimą – tai E. Balsio senelis iš motinos pusės, Johannas Renneris, smuikininkas, vargonininkas, pedagogas. O dabartinėje Balsių kartoje ši muzikinė linija ir toliau sėkmingai tėsiama E. Balsio vaikaičių – pianistės I. Baikštytės, M.K. Čiurlionio meninė mokyklos antroko Jonuko Balsio, kuris gruodžio 15 d. skambino J.S. Bacho kūrinėli, Muzikos akademijos centriniuose rūmuose iškilmingai atidarant nuo šiol Eduardo Balsio vardu pavadintą 201-ąjų auditoriją.

In memoriam

Netekome Vytauto Klovo

Gruodžio 10 d. po sunkios ligos mirė kompozitorius ir pedagogas, populiariosios operos „Pilėnai“ autorius Vytautas Klovė (1926–2009).

Vytautas Klovė mokėsi Kauno konservatorijoje profesoriaus Juozo Gruodžio kompozicijos klasėje (1946–1948), baigė Lietuvos konservatorijos (dabar Muzikos ir teatro akademija) profesoriaus Antano Račiūno kompozicijos klasę (1951). Dar studijuodamas pradėjo pedagoginį darbą J. Gruodžio muzikos mokykloje, 1954–1994 m. dėstė muzikos teorijos disciplinas Lietuvos muzikos akademijoje, 1982 m. jam suteiktas profesoriaus vardas. Paraše pirmajį lietuvišką polifonijos vadovėlį (I d. – 1966, II d. – 1985). Už kūrybą pelnė liaudies artisto vardą, apdovanotas valstybinėmis premijomis (1957, 1970).

Vytautas Klovės kūryboje dominuoja dvi pagrindinės, jo pasaulėjautą atspindinčios teminės sferos: tauta ir jos istorija, gamta ir žmogus. Ši tematika nulėmė ir žanrų bei muzikos išraiškos priemonių pasirinkimą: vyrauja sceniniai, vokaliniai kū-

riniai, orientacija į romantiką kūrybos metodus.

Lietuvių liaudies intonacijų nulemtas tautinis muzikos pobūdis ryškus visuose Vytauto Klovo veikalų. Nemažą jo kūrybos dalį sudaro liaudies dainos: subalsuotos, harmoniuotos, išplėtotos (jų apie 100); vokaliniai ciklai (iš kurių trys parašyti liaudies dainų motyvais) pasižymi lanksčiomis, išraiškingomis vokalo partijomis, impresionizmuis artima spalvinga harmonija.

Vytautas Klovės instrumentinė muzika – dažnai programinė („Lietuvos kelias“, „Fürate ir Kastytis“, „Vilniaus paveikslai“ ir pan.). Pölinkis į siužetinį muzikinės temati-

kos plėtojimą, instrumentuotės principai, harmoninė struktūra, monotematizmas ir nuotaikų paklumas rodo romantišmo ištaką kompozitoriaus kūrybai.

Dalį kamerinės instrumentinės Vytauto Klovo muzikos sudaro pjesės, rašytos pedagoginiuose tikslais, skirtos vaikams ir jaunimui. Nemažai vokalinų ir instrumentinių kūrinelių kompozitorius su komponavo liaudies dainų ir šokių ansambliu „Lietuva“, liaudies instrumentams bei dainininkams. Vytauto Klovo veikalai dėl melodinumo, artimumo tautinės kūrybos dvasiai yra populiarūs, mėgstami atlikėjų ir publikos.

Vytautas Klovė paraše šešias operas, kuriomis pratęsė ir reikšmingai praturtino tautinės operos raidą. Jau pirmajai opera „Pilėnai“ jis parodė ryškų talentą, kūrybinę brandą, pasiekė didelio populiarumo, buvo įvardytas lietuvių operos klasiku. „Pilėnai“ yra vienintelė lietuviška opera, nuo pat premjeros (1956) ištvirtinus Nacionalinio operos ir baletų teatro repertuarę, ne syki statyta ir rodyta daugybę kartų. Ji pastatyta ir Čikagos lietuvių operoje (1994).

Kronika

Muzikinė edukacinė programa

Lietuvos teatro, muzikos ir kino muziejus pakvietė lankytojus į muzikinė edukacinę programą „Kūrybos procese“, skirtą vyrėnių klasų moksleiviams ir visam jaunimui, bendominčiam lietuvių liaudies tradicinė muzikinė kūryba. Tai pirmoji LTMK muziejaus mokomoji programa, kurios tikslas yra supažindinti su bene ankstyviausiomis lietuvių liaudies muzikos instrumentų grupėmis – saviskambiais (terkšlės, kleketas, skrabalai) bei švilpiamaisiais ir liežuveliniais pučiamaisiais (skudučiai, švilpukai-viliokliai, pienėnuo birbynėlė, ubikas), išmokti juos naudoti ir kūrybiškai pritaikyti kuriant dainos „Siuntė senis ožka“ vokalinę-instrumentinę versiją.

Liaudies tradicijoje daugelis šių instrumentų buvo nepamaidinoma priemonė vilioti paukščiams ir žvėrimi arba, priešingai, tariamieji ir tikriems priešams atbaidyti. Jais buvo išgaunami įvairūs paprastos melodijos ir ritmo garsinių signalai. Nesudėtinga šių instrumentų grojimo technika (grojama tautodaili-

ninko J. Bugailiškio pagamintais instrumentais) bei garsų, tembrų įvairovė leidžia kiekvienam į edukacinię programą atėjusiam dalyviui greitai tapti atlikėju, o įtraukus į įvairius kaimo muzikantų grojimui naudotus daiktus (skalbimo lenta, šaukštai, keptuvė ir pan.) – sudaryti „liaudišką orkestrą“, kuris, kaip rodo pirmųjų lankytojų muzikavimas, suskamba labai šiuolaikiškai. Be to, kiekvienos grupės kūrybinis rezultatas skiriasi, nes užduotis – esamais instrumentais „igarsinti“ dainos personažus (pvz., ožką, vilką, velnį), – yra artima improvizacijos užduočiai. Tradicinių instrumentų, netradicinių jų derinimo būdai, liaudies daina ir netradicinių jos atlikimo būdas, – viskas vyksta drauge. Anot profesorės Jadvigos Čiurlionytės kadaise pasakyta žodžių: „Jezi žiūrėsime į liaudies dainą kaip į istorinės praeities reiškinį, tai ji, atrodė, yra pasmerkta išnykti arba tapti muziejine retenybe... Reikia surasti tam tikrą kontaktą, kuris nuoširdžiai išsugdyta, nusistovėjė, su tuo, ką šių laikų žmogus jaučia ir ko siekia.“

VILMA VILŪNAITĖ

Žvilgsnis į Lietuvą per Švedijos prizmę

„Skaudžiausia 2“, arba Lietuviška pjesei švediškai

Milda Brukštutė

Švedų spektaklis pagal Gabrielės Labanauskaitės pjese „Skaudžiausia 2“ vadinasi „Kitoje veidrodžio pusėje“. Švedijoje veikiausiai tokis pavadinimas skamba suprantamiai ir turbūt ne veltui jis buvo pakeistas: kalbėdami apie Lietuvą, jie rodo kitokią, nei vyrauja ju šalyje, pašaulio ir jo suvokimo pusę. Tačiau žiūrint spektaklį Lietuvoje, taip ir skamba mintyse tie „skaudžiausia“. Pirma – kad i mūsų šalį atvažiavę užsieniečiai (beje, gavę savo, o ne mūsų šalies finansavimą) rodo i mūsų nebrandumą bei atsilikimą pirštui, ir ne tik dėl siauro, kitų akimis, atgyvenusio požiūrio į seksualines mažumas. Antra – pjesei parašyta prieš šešerių metus, o atrodo, kad tik dabar, tarsi būtų atsakas i gincus dėl homoseksualų teisių Lietuvoje ir Seimo svarstomų šias teises pažeidžiančių įstatymų. Pasak spektaklio dramaturgės Gabrielės Labanauskaitės, „paradoksalu, kad ir po tiek metų Lietuvai aktualios tos pačios problemas ir stereotipai – daugeliui aplaustuojų geriau kaimynas tegul būna vagis, nei gėjus“. Ir ištis, šiuo požiūriu, Lietuva kaip buvo, taip ir liko viena iš labiausiai susabarėjusių valstybių.

Kalbėti apie šiuo metu aktualias, nebūtinai amžinas problemas yra vienas pagrindinių teatro „Dramalabett“ tikslų. Tai naujosios švedų

dramos scena ir laboratorija. Nuo 2009 m. šis teatras bendradarbiauja su nauju tarptautiniu teatrų tinklu „Dramos laboratorių tinklas“ („Dramatic Laboratory Network“), o spektaklis „Kitoje veidrodžio pusėje“, pastatytas režisierės Annos Linos Hertzberg, yra pirmas kartu su šiuo tinklu kurtas projektas.

zuotų judesių, utriuotos aktorių vaidybos, neigirstame iki koktumo sušvelnintą balselių, visų tų šabloniškų priemonių, kurių dažnai imasi teatras, kalbėdamas apie gėjų ir lesbicėlių gyvenimuis.

Scenografija (Marcus Olson) apripiā viską vienu metu: knygyną, kuriamė dirba Benas (Jesper Feldt), li-

simesti veiksmo victose žiūrovams padeda apšvietimas (Chrisander Brun): apšviečiama tai, kas tuo metu svarbiausia; šviesa sklinda ne iš viršaus, įvairiose scenos vietose stovi skirtingu dydžiu bei formu šviesuvai, kartu kuriantys ir gana jaučią atmosferą, kurią sustiprina scenografijoje dominuojantys šilti atspalviai.

Istorija prasideda gana lyriška scena. Agnė varto knygas knygynę, o Benas jai paduoda vis kitą – taip juodu susipažsta. Knygos veiks visą spektaklį, jų čia visur pilna. Per jas Agnė patenka į gėjų pasaulį, į kurį ją atveda Benas, o kai prisiskaito knygų apie lesbietes, jai pradeda patikti merginos. Knygos – tai veikėjų trokštama laisvė, jose jie gyvena normaliai, jose vaizduojamos laisvesnių papročių šalys, jų veikėjams jau neberekiai gyventi dviguvo byvenimo. Scena, kurioje Benas guli tarp išmėtytų knygų, pertekliai veikėjo mintyse žlungenči vilčių, svajonių, išsivaizduojamos geresnės ateities pasauli. Tai, kad kitose šalyse geriau, simbolizuoją ir scenos kampe pūpsantis gaublys.

Kalbant apie simbolius, mūsų šalis tampa vienu iš jų. Scena, kurioje aktoriai, laikydami plakatus, kartoja frazę „Imkit, vaikai, pagaliukai ir užmuškit tą gėjuką“, lydima Lietuvos himno melodijos. Šiame spektaklyje Lietuva – atsilikimo, netolerancijos, žmogiškuomo, vienas kito supratimo klausimas plačiajai prasme. Tiesa, jis išsišemia per pirmą spektaklio pusvalandį. Net jei iš tikrujų mes per menkai suprantame žodį „tolerancija“, kažin ar visi esame tokie nepakantūs seksualinėms mažumoms, kokie atrodome švedų spektaklyje.

„žaidžiama“: aktualumu, atvirumu ir iš to išplaukiančiu šokiravimu. Tačiau, kaip kažkada sakė aktorius Saulius Mykolaitis, – poveikis nesusijęs su šokiravimu, tai trumpalaikis dalykas. Tad kažin ar spektaklis „Kitoje veidrodžio pusėje“ bent jau mūsų žiūrovų mintyse apsigyvens ilgai: jis yra labiau tam tikra žinutė, kurią norima perduoti viuomenei, o ne teatinis įvykis.

Vis dėlto nors spektaklis pastatytas profesionaliai ir trunka tik vieną valandą, spėja išvarginti: veiksmui dar neipusėjus paaikėja, ką norima pasakyti, tad žiūrovams nebelabai yra ką veikti. Tai greičiau dramaturgijos problema, net pati autorė pjesei vadina savo „pirmuoju dramaturginiu blynui“. Nors tekstas, režisierė su dramaturge bendradarbiaujant, buvo smarkiai keistas, ne pavyko išvengti monotonijumo, išsišakymų tiesmukumo bei vienpusiškumo. Antra vertus, tema nėra tokia siaura, kaip gali pasirodyti iš pirmo žvilgsnio. Nors kalbama tik apie seksualines mažumas, svarbesnis tampa tolerancijos, žmogiškuomo, vienas kito supratimo klausimas plačiajai prasme. Tiesa, jis išsišemia per pirmą spektaklio pusvalandį. Net jei iš tikrujų mes per menkai suprantame žodį „tolerancija“, kažin ar visi esame tokie nepakantūs seksualinėms mažumoms, kokie atrodome švedų spektaklyje.

„Kitoje veidrodžio pusėje“

B. HERTZBERG NUOTR.

Spektaklis pradžiugino savo estetika, kurios dažniausiai pritrūksta teatre, kai kalbama apie seksualines mažumas. Beje, pirmą kartą kalbama taip atvirai. Ir čia mes neįvystame vyrų su suknelėmis, tipi-

goninę, į kurią patenka Agnė (Louise Löwenberg), bei gėjų barą, kuris priklauso buvusiai boksininkė Laurai (Eva Johansson). Toks sprendimas gana išprastas šiuolaikinės dramaturgijos pastatymams. Nepa-

nos menininkų programai surukturame spektaklyje „Hipokampas“ svarbiausia vieta tenka aktoriams – Vaidotui Martinaičiui, Martynui Nedzinskui ir Indrei Patkauskaitėi. Lietuvos muzikos ir teatro akademijoje studijavusi operatorius meistriškumą ir teatro režisūrą R. Barzdžiukaitė teigia norėjusi į teatro sceną perkelti tai, kas labiau būdinga kinui – „stambų planą“ ir „dokumentiškumą“. Specialiai buvo atsiaskyta scenos ir surukta balta kubo formos instalacija bei kamerinė erdvė, kurioje žiūrovai gali stebėti aktorius iš labai arti – tarsi mikroskopu tyrinėti jų mimikas, subtilius gestus, balso tono pokyčius.

Atsiaskydama teatrališkumo, didelės judesių amplitudės ir pakilių balso tonacijų, jauna režisierė keiliauja po vidinius personažų pasaulius, o su savim po kladidžius sėmo-

ningos atminties labirintus vedasi ir žiūrovus. Todėl spektaklio pavadinimas – medicininis terminas, reiškiantis seniausią ir giliausiai nugarimzdusią žmogaus galvos smegeinį dalį, kuri dėl formos panašumo į jūrų arkliuką vieno graikų anatomo buvo pakrikštysta „hipokampu“ (*hippos* graikiškai reiškia arkliuką – jūros gyvį).

„Hipokampo“ veiksmas vyksta steriliame psichoterapeuto kabineete. Pamažu žiūrovai įvedami į griežtai aprūpoto ir klaustrofobišką spektaklio tikrovę, kurioje ypatingą atmosferą paryškina apšvietimas ir garso takelis iš natūralių aplinkos garsų, kuriamas konceptualaus garsos menininko PB8, sédinčio čia pat, tarp žiūrovų, ir gyvai generuojančio garsus.

„MENŲ SPAUSTUVĖS“ INF.

LNDT scenoje – „Gaidukas“

Gruodžio 29 d. Lietuvos nacionalinis dramos teatras kvečia į Emos Ashley monodramos „Gaidukas“ premjerą. Spektaklį režisavo choreografas Jurijus Smoriginas, vaidina aktorius Marius Jampolskis. Spektaklyje bus daug judeisio ir plastikos – pjesei autorė pati pasiskiebtė Smoriginą, pastebėjusi ji televizijos projekte „Aistringi šokiai“.

Pasak Emos Ashley, pjesei – tai pasakojimas apie vaiką, kuris dar negimės buvo „nurašytas“. Šis vaidkas buvo ir liko niekam nereikalin-

gas. „Gaiduko“ istorija – tai artėjimas prie moters. Bendraudamas su moterimi, galvodamas apie ją, jaudamas ją aplinkoje, vyras pradeda matyti gyvenimą ir pasauly.

Jurijus Smoriginas naujuoju savo darbu nori įrodyti, kad choreografija gali būti turtingesnė už dramos režisūrą, net jei žiūrovas ne-

Marius Jampolskis spektaklyje „Gaidukas“

D. MATVEJEVO NUOTR.

pamatys jokių choreografinių judeisių. „Pjese labai nauja, ji patvirtina, kad tai, kas sena – jausmai, gyvenimo tiesos – niekada nepasensta ir neišeina iš mados. Šiuolaikinis teatras – dažniausiai šou, įvyniotas į teatro popierėlį. O „Gaidukas“ –

tai gyvenimas internate, žiūrėjimas pro jo langus, parkas aplinkui, viرėja, na ir, žinoma, pirmoji meilė. Spektaklyje bus daug judėjimo, ne choreografijos, o judėjimo – kaip gyvenime, kai žmogus netveria savame kailiye, pulsuoja visu kūnu... Lietuvos teatrai labai pažedžiami, nes nėra teatriniés rinkos ir gyvename nykštukinėje valstybėje. O tai reiškia, kad žiūrovas dažnai mums diktuoja. Jis nėra geriausias diktatorius. Na ir, aišku, valstybės požiūris į kultūrą verčia gerai pasistengti, kad nemirtum badu ar nenusigertum iš nevilties. Svetur mūsų valstybė pri statoma menininkų darbais, bet kai reikia mums padėti, politikų parama dingsta ir mums belieka pristatyti prie žiūrovo kaprizų. Tai veda į komerciją“, – sako J. Smoriginas.

Anot aktoriaus Mariaus Jampolskio, monospektaklių tik daugės: tokį reiškinį lemia krisė, o svarbiausia – žmogaus būsena. „Mes per daug mėgaujamės kančia, skausmu. Man kartais nejauku žiūrėti į kolegų veidus – juose nuovargis. Ką mes darome ne taip, kad esame tokie paravarg? Skaityt, mastyti apie žmogų ir gyventi savo gyvenimą yra labai skirtingu dalykai... Su Jurijumi dirbtai sekasi sunkiai todėl, kad sunkiai sekasi būti su pačiu savimi. Kai mano vidinis konfliktas kiek aprimsta, tuomet repetuodamas jaučiu palaimą. O apie Jurijų galiu pasakyti – jame gyva vaiko siela.“

DAIVA ŠABASEVIČIENĖ

Premjeros

Po teatro mikroskopu – šiuolaikinio Hamleto istorija

Statant pirmaji spektaklį teatro scenoje imtis Williamo Shakespearė'o tragedijos – drąsus žingsnis, bet jauna režisierė Rugilė Barzdžiukaitė nebijo. Dvejus metus skyrusi savo debiutinio spektaklio kūrimui, ji remiasi didžiojo dramaturo archetipinius personažais, bet kruopščiai ir su visomis daliomis perkelia juos į šiandienos Lietuvą. Gruodžio 22 d. 19 val. „Menų spaustuvės“ Juodojoje salėje bus pristatyta spektaklio „Hipokampas“ premjera, kurioje atgis šiuolaikinių Hamleto ir Ofelijos išpažintys psichoterapeuto kabinete.

„Menų spaustuvės“ jaunųjų sce-

Vaidotas Martinaitis spektaklyje „Hipokampas“

„MENŲ SPAUSTUVĖS“ NUOTR.

Iš kažkieno gyvenimo

Nauji filmai: „Giedrė“

Živilė Pipintytė

2006-ųjų sausį septyni jauni režisieriai, tarp kurių buvo Ignas Miškinis ir Donatas Vaišnoras, paraše kino manifestą, kuris skelbė, kad „kino bankrotas – objektyvus lietuviškos kino kultūros faktas“. Manifesto autoriai deklaravo principus, kurių laikydamosi tikėjosi atnaujinti lietuvių kiną. Tarp jų buvo asmeniškumas (filmas turi remtis asmenine režisieriaus patirtimi), aktualumas (filmas privalo ginti „čia ir dabar“), komunikatyvumas (režisierius turi „suviiloti, įtraukti ir priblokštīti žiūrovą“) ir net konfrontacijos principas, skelbęs, kad „režisieriai priva- lo atsiriboti nuo bet kokios kino konjunktūros ir oponuoti autoriteitams“. Nors oficialusis manifesto galiojimo laikas (iki 2009-ųjų sausio) pasibaigė, praėjus penktadienį žiūródama Donato Vaišnorų filmą „Giedrė“ minėtus postulatus vis prisimindavau. Per kelias pirmas filmo minutes net kilo įtarimas, kad Vaišnoras parodijuja tą vadinamą „jaunatvišką“ lietuvių kiną. Trys filmo herojai, kuriuos suvaidino Ignas Miškinis, Marija Korenaitė ir pats režisierius ir kurie, regis, nenuo nei jokios praeities, nei profe-

sijų, nei kokių nors išskirtinių bruožų (tik Giedrė turi beretę), klaidžioja po neįtikėtinai tuščią, tarsi išlaižytą senamiestį ir kažkodėl išraiškingai kenčia. (Giedrė taip kenčia, kad vakare, išskyrusi su Dariumi, užmiga tiesiai ant savo namų laiptų ir ją rytė pažadina kolegės skambutis.) Personazai vairuoja gražias mašinas, intensyviai kalbasi mobilaisiais. Jie egzistuoja stilinguose, bet visiškai steriliuose interjeruose, kuriuose, regis, neišgyventų joks gyvas žmogus. Jų dialogai – nenaturalūs, žmonės nekalba tokiomis melodramatiškomis frazėmis kaip „Ačiū, kad išėjai“ (nebent jie yra prisiękę grafomanai). Statiški, gana manieringų rakursų kadrų (pvz., iš aukštai nufilmuota ant suoliuko sėdinti mergina) trunka tiek, kad užtenka laiko ne tik neskubant pasižvalgyti po kadrą, bet ir patyrinėti žiūrovų reakciją. Trumppai tariant, privalamas lietuvių kino assortimentas „Giedrėje“ akivaizdus. Juolab kad ir Donatas Vaišnoras – ne naujokas kine. Jis yra sukūrės trumppo metražo filmų ir vaidmenų savo kolegų, pirmiausia Igno Miškinio, filmuose. Vaidybiniu pilnametražiu Vaišnoras debiuto „Buduras“ laukta jau 2004 m., bet kilus režisieriaus

ir prodūserio konfliktui, filmas eksanuose taip ir nepasirodė.

Tačiau netrukus supratau, kad mano prielaida neteisinga – juk vargu ar Ignas Miškinis „Giedrėje“ vaidintų savo „Artimų šviesų“ personažo parodiją. Be to, filmui akivaizdžiai pristigo absurdžio humoro ir grotesko, be kurių parodija negali apsieti. „Giedrės“ humoras labiau priminė vieną įkyrią nežinomo autorius lietuviškų mobiliojo ryšio reklamą, kurioje visi personazai staiga krenta iš koto, išgirdę seniai negirdėto draugo balsą. (Jei reklama jums juokinga, „Giedrės“ humorą, manau, suprasite.) Parodijos versijos teko atsiaskyti ir kartu su kitaits šešiolika „Pasakos“ videoosalėje vos telpančiai žiūrovais kantriai žiūrėti filmą toliau.

„Giedrės“ siužetas paprastas kaip filmo herojų gyvenimas. Du tą pačią dieną toje pačioje ligoninėje gimė draugai – Darius ir Donatas – keičiasi merginomis ir niekinamai vadina jas beždžionėmis. Tačiau viena iš tokia beždžionė Giedrė ima ir nuoširdžiai pamilsta Igno Miškinio vardinamą Darių. Pastarasis taip pat myli Giedrę, tik dar apie tai nežino. Tai jis supras maždaug filmo viduryje ir prisipažins draugui: „Aš jai į širdį spjoviau.“ Giedrė myli ir Donatas, kuris viską žino geriau už Darių ir Giedrę. Filmo pradžioje pastarieji išiskiria. Darius pareiškia, kad „moteris, su kuria aš esu, privalo mane mylēti“. Visą filmą, iki pat pabaigos, Giedrė ir Darius kankins vienas kitą, skaudins, kentės, įžedinės, „kabins“ kitus virys ir moteris, kol finale sušukę: „Paimk mane! Išdulkink mane!“ puls vieną kitam į glėbi. Sprendžiant iš garsio takelio, pralaimėjės intrigantas Donatas pasidarys kažką baisaus.

Galiu įtarti, kad režisierius norėjo prabilti apie šiuolaikinių žmonių nesusikalbėjimą, nuoširdžių jausmų

ir pirmiausia meilės baimę, bet ekranė viso to nėra. Néra jausmų. Néra charakterių. Yra pretenzingi žmonės, kurie atrodo kaip trisdešimtmečiai, bet elgiasi kaip paaugliai. (Atsiprašau, jei ižeidžiau kurį nors paauglį. Turėjau galvoje tuos, kurie ilgai negali subrėsti.) Štai atstumtoji Giedrė užėina į knygyną, kad nupirkta dovaną Dariui, – tai bus pretekstas jiems vėl susitikti. Žinoma, ji pasirenka „Apie meilę ir kitus demonus“. Užrašo vieną dedikaciją, ją suglamžo, nusisperka kitą knygą ir vėl rašo, paskui trečią... Dedikacijas stilius – kaip iš senų laikų gimnazistių albumelių: „Tam kancia užduoti, kam ją pakelti...“ (atsiprašau, jei citata netiksli, nespėjau visko užsirašyti.)

Kažko daugiau apie Giedrės, Dariaus ir Donato vidinį pasaulį, jų jausmus, dirbamus darbus filmas nepasako, todėl personažus sunku užjausti ir suprasti. Tai, kad Giedrė ramina save šokoladu, yra bene vienintelis atpažįstamas žmogiškas bruožas, bet jo neužtenka. Lygiai kaip ir sarašo, kurį ji paduoda knygyno pardavėjui Giedriui (labai juokinga). Čia surašta, ką jis turi padaryti, kad galėtų permiegoti su mergina. Nepatikės, bet vargšelis (Giedrius Savickas) stengiasi tą sarašą įgyvendinti. Pasakojimas prie gimtadienio stalio apie tai, kad Giedrė penkias savaites tik glamoniės, kol finale sušukę: „Paimk mane! Išdulkink mane!“ puls vieną kitam į glėbi. Sprendžiant iš garsio takelio, pralaimėjės intrigantas Donatas pasidarys kažką baisaus.

Galiu įtarti, kad režisierius norėjo prabilti apie šiuolaikinių žmonių nesusikalbėjimą, nuoširdžių jausmų

tikrujų nieko nepaiškina. Aišku tik tiek, kad filmo herojai turi daug kompleksų, laisvo laiko ir yra gana patyrę manipuliuotojai.

Psychoanalitikus toks atvejis gal ir sudomintų, bet juk kinas – ne tik terapijos seansas (ar kada nors susimąstėte, kodėl lietuvių filmuose nuolat skamba antausiai moterims?), ne tik provokacija, tai dar ir kūryba, net menas. Būtent to „Giedrei“ ir stanga labiausiai. Dėl tos pačios priežasties filme niekaip nesusiklosto ir numanomas sąmonės susidvejinimo ar antrininko motyvus (Darius ir Donatas primena dyvynius, jie tiesiog pernelyg prikišamai panašūs). Man „Giedrė“ paaiškino viena personažo Donato finalinė frazė: „Aš pats save išgalvoju.“ Gal tas jaunasis lietuvių kinas taip pat paprasčiausiai išgalvojo save?

Kita vertus, paskutinių metų partitinis rodo, kad Lietuvoje jau bagna formuotis vadinamas „ofinis“, valstybės nefinansuojamas kinas. Jo kūrėjais gali būti ir kino mėgėjai, ir pradedantys profesionalai, norintys išbandyti savo jėgas ar persigerti vaikiškas kino ligas. Iš „ofinio“ kino nereikalaujama, kad jis būtų kokybiškas ir meniškas, atitinką tam tikrus kriterijus, nes jis dažniausiai kuriama sau. Kaimyninėje Lenkijoje tokie filmai kartais patenka ir į kino teatrus, jie turi savo festivalius ir savo žiūrovus. Jei panaši sistema atsirastų Lietuvoje, manau, būtų sveikiau visiems – ir žiūrovams, ir kino kūrėjams, ir kritikams.

Kronika

Europos kino apdovanojimai

Gruodžio 12 d. Vokietijoje, Bonchume, kurto kartu su kitaus Rūro regiono miestais kitamet bus Europos kultūros sostinė, vyko 22-oji Europos kino akademijos apdovanojimų ceremonija. Geriausiu 2009 m. Europos filmu išrinktas austrų režisierius Michaelio Haneke's filmas „Balta juosta“ („Das Weisse Band“, Vokietija, Austrija, Prancūzija, Italija). Pasakojimas nukelia į praėjusio amžiaus pradžios Vokietiją, mažą miestelį, ir analizuoją prievartos ištakas. Haneke gavo darbu – geriausio Europos režisieriaus ir scenaristo – prizus.

Šių metų Europos kino apdovanojimose triumfavo ir prancūzų režisierius Jacques'as Audiard'as. Kanuose apdovanotas jo filmas „Pranašas“ („Un Prophète“, Prancūzija) – apie kalėjimą, kuris pagrindiniam herojui arabui yra vienintelis būdas kilti aukštyn visuomenės

hierarchijos laiptas. Pagrindinį vaidmenį filme suvaidinęs aktorius Tarahas Rahimas pripažintas geriausiu Europos aktoriumi, „Pranašas“ apdovanotas „Prix d'excellence“ už geriausią garsą.

Geriausia Europos kino aktore tapo Kate Winslet, suvaidinusi buvusios nacių konklagerio prižiūrėtojų vaidmenį Stepheno Daldry filmė „Skitovas“ („The Reader“).

Carlo Di Palma prizas geriausiam

Europos kino operatoriui atiteko Anthony Dod Mantle'ui už filmus „Antikristas“ ir „Lūšynų milijonierius“.

Geriausiu Europos kompozitoriumi tapo Alberto Iglesias,

parašęs muziką Pedro Almodóvaro filmui „Šalti apkabinimai“.

Europos atradimų šiemet tapo britų debiutantų – režisierius ir scenaristas Peteris Striclandas, sukūręs

keršto dramą „Katalina Varga“

(Rumunija, D. Britanija, Vengrija).

Geriausio animacinio filmo pri-

zu apdovanotas filmas „Mia ir Migu“ („Mia et le Migou“, Prancūzija, Italija), jo autorai – Jacques'as Re-

my Girerd'as ir Nora Twomey.

Prizas už geriausią trumpo metražo prizą įteiktas lenkų režisieriui Marceliu Lozińskiui, sukūrusiam dokumentinį filmą „Poste restante“ – keturiolikos minučių filosofinę juostą apie tai, kur atsiduria Dievui parašyti laiškai. Antrasis apdovanojimas lenkų kinui – Europos kino kritikų prizas Andrzejui Wajai už filmą „Ajera“ (Lenkija).

Europos kino akademijos prizas už gyvenimo indėlį siemet paskirtas britų režisieriui Kenui Loachui.

Prizas už pasiekimus pasaulyne

kine – prancūzų aktorei Isabelle

Huppert. Geriausio dokumentinio

filmo „Prix Arte“ įteiktas švenciarų

režisieriui Peteriui Liechti už filmą

„Vabzdžių garsas“.

Europos kino žiūrovai savo prizą skyrė Danny

Boyle'o „Lūšynų milijonieriu“.

Lietuviai žiūrovai turėjo progos

matyti ne vieną apdovanotą filmą.

„Lūšynų milijonierius“, „Antikris-

tas“ bei naujausias Keno Loacho fil-

mas „Leskant Eriko“ rodomi kine te-

atruse. Filmus „Katalina Varga“ ir

„Balta juosta“

„Ajera“ programoje „Kertant Eu-

ropą“ pristatė šiometinę „Scanora-

ma“. „Poste restante“ uždarė Vil-

niaus dokumentinių filmų festivalį.

„Pranašas“ buvo rodytas pagrindinėje Tarptautinio Kauno kino

festivalio programoje. „Vabzdžių

garsas“ geriausiu Europos dokumen-

tinio filmu buvo išrinktas Vil-

niuje, kur vyko „Prix Arte“ žiuri

posėdžiai ir buvo parodyta didelė

geriausiu Europos dokumentinių filmų programa.

Lieka viltis, kad lietuvių galės pa- matyti ir Michaelio Haneke's „Baltą juostą“, siemet pelnusių du svarbiausius žemyno kino apdovanojimus – Europos kino akademijos prizą ir Kanų „Auksinę palmės ša- kelę“.

„7MD“ INF.

Sustojusi prieš kažkam atsitinkant

Eglės Gineitytės tapyba „Lietuvos aido“ galerijoje

Monika Krikštopaitė

Talpi kalbai tapyba, pamaniu pisausi straipsnio pavadinimą ir suvokusi, kad jis apibūdina daugelį mano matytų Eglės Gineitytės drobių. Nors aplinkybės keičiasi: tapomos moterys sostingsta ir stebi tai medži, tai cukrinę vatą, tai mums neregimą peizažą, tai nuskrendanti mylimojo lėktuvą. Nors ir moterys kaskart vis kick kitokios: tai mergaitė, tai Karen Blixen, tai kažkokia skarota Tamara, o kartais ji net neregima, tik juntamas įbestas į

vaizdą tapytojos žvilgsnis. Tačiau viusose kūriniuose laikas yra sustabdytas, panardintas į judrumą pradusią akimirką. Aišku tik viena – tai yra nenusakomas trukmės laiko tarpas prieš kažkam įvykstant. Tykiose drobėse paslėpta lemtingumo įtampa arba tirpdanti sąmoninguą akistatos drama.

Gineitytės drobių veikėja dažniausiai stovi į žiūrovą nugara. Iš laiksenos sutelktumo galime nuausti, kad ji panirusi į vidujai aktyvią patirtį. Tieki aktyviai, kad jai nuspjauti, kam atgręžiamą nugara.

Eglė Gineitytė. „Už ožrožių“. 2009 m.

Gali būti užsimojęs peiliu ar žvilgsniu versti ją objektu, veikėjai egzistuoja tik tai, kas yra priešais ir kaip tai veikia ją pačią. To, kas ją veikia, mes beveik niekada nežinome, ir kaip ji jaučiasi nenutuokiamo. Aišku tik tiek, kad *tai* veikia stipriai ir *tai* sukelia virsmą.

Jei Gineitytė nuolat tapytų kokį nors kitą motyvą, pavyzdžiu, gėles ar katinus, kaip vienas Pilies gatvėje pasirodantis asmuo, ko gero, labai greitai nusiboustų ir pikti liežuviai plakštų už išsisėmimą, kaip kuriuos į žurnalo „Žmonės“ erdvę savo sėkmės mitą perkėlusius veikėjus. Tačiau žiūrėti į įkyraus sapno situaciją visai nenuobodu. Kartu kyla nuostaba, kaip dar kartą įmanoma sutelkti tiek įtampos tokiai pačiu būdu. Gineitytės drobės šia savybe primena bangas prieš pat lūžtant. Jas stebči irgi niekad nepabesta. Atvirščiai – galima apskrésti raminančiu ritmu. Dar akimirką – ir, regis, tuoju svuksiu kokį nors dėsnį. Galbūt žemės traukos ar kvėpavimo. Sustingimas prieš pat virsmą keri akimirkos trapumą.

Kodėl man neatrodo, kad Gineitytės drobėse moterys ar merginos tiesiog šiaip sau stovinuoja? Iš kur pešu tą paslaptį Henri Cartier-Bressono fotografijai būdingą akimirkos lemtingumą? Juk Bressono nuotraukose matome, kad fotografuojamajam tuoja kažkas nutiks, pavyzdžiu, jis tėkšis į balą, o drobėje nicko panašaus literatūriskai pasakojamo nėra. Nežinome nei istorijos pradžios, nei dabarties detalių, nieko nenutuokiamo apie ateitį. Mano galva, vidinio išgyvenimo ir virsmo pojūtų sukelia maži nesutapimai ir tarsi netyciniai (o dar ir kaip tyčiniai!) sutapimai. Tai – erdvės keistumas ir žmogaus figūros

Eglė Gineitytė. Ekspozicijos fragmentas

AUTORĖS NUOTRAUKOS

santykis su ja. Visiški niuansai. Štai drobėje „Už ožrožių“ (2009) to, ką inertiskai pavadintume peizažu, kraštą nuslydęs ir tenka suabejoti, ar tai nėra labiau subjektyvi erdvė. Antra, to peizažo-būsenos dviejų žalių tonų horizontalę pakartoja stovinčiosios į mus nugara sijonas. Moteris su erdvė susilieja ir neaišku, kuri kurią paveikė. O gal jos mistiniu būdu tapo vieniu? Apie atsitiktinumą pagalvočiau paskiausiai ir tik mechaniskai, sverdama visas galimybes. „Žalioje moterje“ (2007) merginos torsas supanašėjęs su tolumoje matomu kalnu, sijonas su žole, „Tamaroje“ (2009) balta skrelė dublioja baltą viršukalnę, o vidinė rankos linija pratęsia atramos briauną. Moters figūros susiliejimas ar sutapimas su erdvė teikia pojūtį, kad veikėja ne šiaip sau ējo pro šalį, o paniro į supančią erdvę. O pašinardinimas niekada nepalieka tačiaus sausos – tokios pačios, kokia buvai prieš tai.

Smulkūs nesutapimai trikdo ir aistrina pojūčius lygiai taip pat, kaip ir sutapimai (šiuos verčiau rašyčiau į kabutes). Naturmorte „Velykos“ (2009) vaizduojamas žalia staltiese dengtas stalas iš atminties ištraukia asociaciją su ankstyvojo Algimanto Švėgždos fotorealistine stilistika tapytu kūriniu „Žalia dėžė“ (1979). Tai sutapimas (nežinau, ar su kabutėmis, ar be jų). Nesutapimas erdvėje – stiklinė su pamerktu augalu kybo ore virš palangės. Nutapta taip, lyg stovėtų, bet kieto paviršiaus nesiekia. Nuo žemės traukos dėsnio nutolta tik truputį, galima net įtikėti, kad kažkas nematomas trenkė kumščiu ir indas pakilo tik akimirkai.

Stipriausi ir svarbiausi veikėjai Gineitytės tapyboje ir yra tie vos vos, tuoju tuoju, beveik, už akimirkos, širdies dūžio atstumu. Iš pažiūros romi spalvomis ir potėpiais tapyba nuožmiai provokuoja suklusti intuičiją. Viską apsunkina (o kūrinį daro paveikesni) tai, kad neleidžiama sutikti jokio akių žvilgsnio. I mus žiūri nugaros. O šis žvilgsnis – vienas itaigėnių.

Kas bijo žmogaus teisių?

ATKELTA IŠ 1 PSL.

Pravartu prisiminti, kad tai, ką vadiname žmogaus teisėmis, susiformavo kapitalizmo sąlygomis ir šiandien egzistuoja neoliberalizmo kontekste, kai silpnosniojo interesai dažnai būna nulemti finansinę ir kartu politinę galių turinčių interesų. XVIII a. žmogaus teisių deklaracija kildinama iš angliskos ir prancūziškos prigimtinės teisių tradicijos. Pirmiausia prigimtinės žmogaus teises buvo susietos su privačia nuosavybė. Taip apibrėžiant žmogaus kategoriją, pakraščiuose gana ilgam liko moterys, vaikai, o Europos kolonijos laukė dar 150 metų, kol galėjo tapti „žmonėmis“. Žmogaus teisių samprata, pagrįsta „žmogaus apkritai“ egzistavimu, pasak Hannos Arendt, žlugo tą akimirką, kai susidūrė su žmonėmis, kurie prarado visas kitas savybes (pvz., pilietybę, saviraiškos, tikėjimo

laisvę ir pan.). „išskyrus viena – jie liko žmonėmis“. 1948 m. Jungtinė Tautų priimta Tarptautinė žmogaus teisių (ŽT) deklaracija taip pat neapibrėžia, kas yra žmogus.

Nėra abejonių, kad nuo modernybės pradžios žmogaus ir jo teisių samprata labai išsiplėtė, bet paraštės neišnyko.

Pačios žmogaus teises ginančios organizacijos, neišvengiamai įveltos į interesu žaidimą, tampa bejėgės: apoliitiskos ir dažnai apsiribojančios humanitarine pagalba gyvyei kritiškais momentais, asistavimui teismuose bei dokumentavimui, nerei- tai neatnešančiu apčiuopiamu rezultatui. Tokia minimalistinė ir faltališka ŽT organizacijų ir valstybių institucijų politika, čėjimas į begalinius kompromisus, kai silpnesnis ir neturintis finansinės galios yra paraukujamas vardan didesnių inter-

sų (Tibetas ir Kinija, Irako pavyzdys, homoseksualų teisės Irane ir Saudo Arabijoje), kritikuojama socialinių bei humanitarinių mokslų jau gerus dešimt metų (Brown, Rancière, Asad ir kt.), pirmiausia dėl apoliitikumo ir humanitarinių tendencijų. Ši minimalistinė politika yra pavojinga, nes visiškai išplauna ir taip abstraktų žmogaus teisių turinį, kas atsižako ir Lietuvoje.

Prisiminkime, kaip Lietuvai buvo siūloma „palaukti“ su nepriklausomybe, leisti reformuotis Sovietų Sajungai ir pasiaukoti vardinė paskaulio pusiausvyros bei stabilumo. Šiandien galime tik spėlioti, kaip būtų susiklostę mūsų visų gyvenimai, jeigu būtume laukę, kol kolonizatorius tapo sąmoningesnis. Tik aktyvi pozicija – „mikro“, arba mažoji politika, Deleuze'o ir Guattari žodžiais tariant, gali atverti kelius, iš-

Ugnius Gelguda. „Solvita ir leva“. Iš ciklo „Gyvenimas kartu. Tradicinė ir netradicinė šeima“. 2004 m.

vedančius iš surambėjimo ir fatališkumo. Būtent tokiai ir įvardinčiau „Cooltūrisčių“ žingsnį atsiimant kūrinį „Monika, arba ačiū labai, kad domitės manimi“ iš URM parodos, Laimos Kreivytės per rekordišką trumpą laiką suorganizuotą parodą bei kiekvieno joje dalyvaujančio menininko indėli. Tik konkretūs veiksmių – pilietinės akcijos, asmeniniai apsisprendimai – įtvirtina netoleranciją įsigalėjusioms diskriminaciniems praktikoms. O svarbiausia – politizuoją ne tik meną, bet ir žmogaus teisių diskursą. Tik tokia aktyvi pozicija kaip ši meninė-politinė akcija „Už žmogaus teises – be cenzūros“ suteikia viltį ir realiai užpildo pačią žmogaus teisių sąvoką. Su žmogaus teisių diena!

Kūne slypinčios mintys

Monikos Furmanavičiūtės tapyba

Živilė Janulevičiūtė

Monikos Furmanavičiūtės figūrinė tapyba traukia akį estetišku grotesku, kvepiantį feministinėmis temomis. Paveikslai patys prabyla apie amžinas moteriškumo problemas šiuolaikinėje visuomenėje. Smurtas, prievara, erotika ir mažos estetiškos detalių. Bandau iminti rebus apžiūrinėdama jos tapybą „Arkos“ galerijoje ir Geležinkelio stoties antrame aukštے esančiose parodose. Norėdama išvengti interpretacijos paklaidų paklausinėjui ir menininkės, ką ji siekia papasakoti formų ir spalvų kalba.

Nuo XX a. antrosios pusės menininkų kūryboje dažniai ir plačiau nagrinėjamos lyčių problemos. Neretai menininkų kūnai pasitelkiama kaip pagrindinė tema ar jos laidininkai. Tokia schema dažnai padiktuoja ir nagrinėjamą problematiką. Furmanavičiūtė irgi naudoja savo kūną. Visuose paveiksluose dominuoja jos apnuoginta figūra. Tačiau ji nepuola solidarizuotis su feministėmis ir nagrinėti atitinkamus kla-

simus. „Nesu feministė. Socialinės problemos ima rūpėti tada, kai pačią asmeniškai paliečia. Kai kūriau šiuos darbus, buvo sunkus laikotarpis gyvenime, todėl kūryba veikė tarsi meninė terapija. Nejaudino kitos pasaulio problemos. Tai buvo mano vidinių jausmų iliustracija, todėl ir naudojau savo kūną.“ Tačiau menininkės vaizduojama moters drama neabejotinai susijusi su ir kitoms moterims svarbiomis aktualijomis: moters įvaizdžio, smurto klausimais. Paveiksluose nepagražintas menininkės kūnas neretai vaizduojamas groteskiškai: parklūpusi moteris su kraujuojančia galva, pasikorusios moters kojos ryškiamė žaliame fone, jauna moteris su ryškiai raudonais bateliais apskabinusi žaislą, o fone plyti kraują priemonės dėmės. „Mano kūryboje dažnaiusiai pirmiau gimsta forma, o siužetas išsirutulioja po to. Tikiu, kad mintys, idėjos jau užprogramuotas mūsų viduje ir tik laukia, kol bus realizuotos.“

Furmanavičiūtė prisipažista ne-

norinti būti paveikta kitų menininkų kūrybos, bet darbai, palikę stipresnį įspūdį, neišvengiamai užsilieka atmintyje. „Anot Algimanto Kuro: užkabina tai, kas jau yra tavyje.“ Tačiau menininkė siekia pirmiausiai kurti iš savęs, neieško temų išorėje, kaip, matyt, daro „meno užpildytojai“ (Redo Diržio terminas). Furmanavičiūtė kuria intuityviai, dirbtinai neforsuodama koncepcijas. Galima pamatyti, kad su kiekvienu nauju gyvenimo tarpsniu prasideja ir naujas kūrybos etapas. Pavyzdžiu, ankstesnėje kūryboje atsispindėjo Claude'o Monet, Kosto Dereškevičiaus įtaka. „Iš pradžių viskas buvo tiesmuka, gražu. Turiu aš prigiminio moteriško saldumo. Bet po vaikų gimimo tapau kitokia, drąsesnė, ir mano tapyba pasikeitė. Ėmiau ieškoti gilesnių prasmų. Dabar stengiuosi kūryboje palikti daugiau klausimų, nei atsakymų.“

Furmanavičiūtė sutinka, kad kai menininkai bando išgyventi iš savo meno, neretai leidžiasi į kompromisus. Tačiau čia pat sako, kad kuriant jai svarbiausia patikti sau pačiai ir vėl pacituoja Kurą: „Reikia būti vi-

Monika Furmanavičiūtė. „Kavinukas“. 2008 m.

sada nepatenkintam savimi. „Intuityvi, asmenišką Furmanavičiūtės kūrybą galime vadinti feministine, nors ji ir nesiekia tokia būti. Menininkė sako, kad galbūt jos kūryba net savotiškai egocentriška, bet ar meniniame akte galima apeiti savo ego?“

Iš Dievų gyvenimo

Vilmanto Marcinkevičiaus tapybos kūrinių paroda „Pamėnkalnio“ galerijoje

Kestutis Šapoka

Kas ten tviska ant grupės „69 dangų“ narės Nijolės Pareigytės (25), atėjusios palaikyti mylimojo į krepšinio rungtynes, piršto? Ar tik ne širdies draugo krepšininko Artūro Jomanto dovanotas sužadėtuvių žiedas? „Žiedas. Nuo Artūro. Bet ne sužadietuvių, – šypotelė Nijolė. – Tiesiog gimtadienio proga iš mylimojo gavau gražią dovaną: žiedą ir kaklo papuošalą. Ne briliantai, ne aukso, bet gražu...“ O kaipgi sužadėtuvės? „Dar neįvyko ir nežinau, kada įvyks. Sj kartą nieko neslepiu“, – patikino Nijolė¹.

„Krypt, trakšt, ir viskas. Būtų juokinga, jei nebūtų graudu“, – liudnai šypteli televizijos laidų vedėja Aistė Paškevičiūtė (23), praėjus šeštadienį, prieš pat šokių projekto tiesioginę transliaciją, patyrusi kios traumą ir su partneriu Arturu Bajori pasitraukusi iš dalyvių gretų. Praėjus keletui dienų nuramiai: ji neprikaustyta prie lovos, gali vaikščioti, dirbt, bet šokti ant parketo, deja, nebepajęgia.

„Tai, kas atsitiko, nėra baisiausias dalykas gyvenime. Būna ir gerokai baisesni“, – guodžia save Aistė. Priimdamas projekto rengėjų siūlymą dalyvauti televizijos šokių projekte „Šok su manimi“, baletu mokslo ragavusis mergina jau žinojo galinti patirti traumą. Jų būta ne syki – kaip tik dėl to paauglystėje atsisakė balerinos karjeros. „Turbūt

esu paveldėjusi silpnus sąnarius – tėtis irgi turi problemų su keliais. Bet pradėjau šokti, įsivažiavau, lyg įmė sektis – ir še tau, – mosteli, – juokingiausia, kad trauma patyriau ne darydama kokį sudėtingą triuką, o paprasčiausiai keldamas nuo grindų. Generalinė repeticija vyko likus porai valandų iki tiesioginės transliacijos. Kilstelėjau, sukniu-

si kojų ir verkiu, ēmė bėgioti aplink ir rėkauti: „Darykite ką nors! Darykite ką nors!“²

Kaunietė dizainerė Audronė Būnikienė sekurti kolekciją „Mano baltas rojalis“ įkvėpė elegantiškas instrumentas, puošiantis jos saloną Vilniuje. „Pamenu, kai ji tik atvežė, prisėdau, nukelusis dangtį išvydu baltų ir juodų klasikinių. Ta-

(28), prieš kelis mėnesius apsigyvenęs nuosavame bute, į jį neįsileidžia ne tik žurnalistų, bet ir savo draugų. „Nenoriu, kol viskas nebaigtą“, – nukerta Deivis. Tačiau jis, regis, neturi noro atlapotį durų ne tik į savo miegamajį, bet ir atskleisti, kas iš tiesų dedasi jo širdyje. „Taip, mano draugystė su Renata tėra reklaminis triukas!“ – viską juokais bando paversti dainininkas, po „Žvaigždžių duetu“ pradėjęs draugauti su scenos partnere Renata Voitechovskaja (29). Bet ar tikrai šiuose žodžiuose nėra nė kruoplytės tiesos?³

Trumpam dinges iš viešumos Žilvinas Grigaitis (38) vėl šypsosi fotografiams. Dieną prieš savo gimtadienį su jais ir daugybe pažįstamų nusprendęs išgerti taurę vyno, jis buvo labai paslaptingas. „Kol kas neturiu ką pasakyti“, – kartojo vieniams, kurie smalsavo, kokį naują išsūkį priėmė ir koki naujų darbų turi. Vis dėlto paveikslas išpuoštas gimtadienis galerijoje daugeliui pasirodė pirmoji Žilvino surengta viešųjų ryšių akcija.⁴ „Gero nekomercinio meno pasaulioje nėra. Blogo – taip, nes jis niekam nereikalingas, jo niekas neperka. Parastai yra taip – kuo geresnis menininkas, tuo aiškesnis jo meno įvertinimas piniginiu ekvivalentu⁵, – teigia žymus verslininkas Vilmantas Marcinkevičius.

Muzikos ekspertų prognozės, kad seksualiuju viliokliu „Yva“ de-

„Pamėnkalnio“ galerijos vitrina

bau, užsidengusi veidą krūpčiojau...

Aplinkiniai pamanė, kad nudribau ir juokiuosi iš savęs – Arturas įmane dar paleido riešutą, kad baigčiai tuos juokus ir stočiau šokti! Patamatę, kad iš tiesų laikau apkabinu-

da ir gimė mintis atiduoti duoklę muzikai, kuri mane lydi ir užkrečia gera nuotaika visą gyvenimą⁶, – prisipažino dizainerė, kontrastingą kolekciją pristačiusi skambant rojolio garsams.⁷

Dainininkas Deividas Norvilas

biutinis albumas „Berniukams“ taps viena karščiausiu vasaros sezono plokštelių, pasivirtinio. Birželio viduryje pasirodė albumas graibstyje graibstomas ir jau per pirmąsias dvi savaites tapo auksiniu – buvo parduota dešimt tūkstančių kopijų. „Kai leidėjai pranešė šią žinią, mūsų džiaugsmui nebuvo ribų – ir juokėmės, ir plojome rankomis, ir šaukėme, ir, žinoma, gurkstelėjome šampano, – pasakojo linksmai nusiteikusi „Yvos“ vokalistė Natalija. – Jei atvirai, vos pasirodžius albumui truputį nerimavau – ar klausytotai ji priims? Slapčia vyliausi, kad plokštélė taps auksine, tiesa, ne taip greitai. Daabar tikiuosi, kad mūsų plokštélė taps ir platinine.“ Panašu, kad „Yvos“ gražuolėms ilgai laukti neįreikės – jau parduota beveik 14 tūkstančių albumo „Berniukams“ kopijų.⁷

¹ Žmonės, 2009 m. gruodžio 3 d., Nr. 49 (328), p. 4.

² Ten pat, p. 32.

³ Ten pat, p. 102.

⁴ Klubas, 2008 m. gruodžio 15 d., Nr. 51 (202), p. 26.

⁵ Žmonės, 2008 m. rugpjūčio 4 d., Nr. 36 (263), p. 12.

⁶ Prieiga per internetą: <http://tv.diena.lt/naujienos/v-marcinkevicius-gero-nekomercinio-meno-nera-248055>

⁷ Prieiga per internetą: <http://www.music.lt/?news;id.5741;quote.298223;quote.304499>

Įsimylėjė rašytojai

Krėsle prie televizoriaus

Paskutinės metų savaitės yra tikras išbandymas. Dar norėtum stabtelėti, kažką suspėti padaryti ar užbaigti, bet laikas bėga savo vaga, sukeldamas gana dviprasmiskus jausmus. Norėtusi ji ir pristabdyti, ir pagreitinti, kad pagalauja ateitytose ilgai lauktos šventės. Vis dėlto kalėdinės atostogos prasidės tik ateinančią savaitę, todėl stengsiuosi jums pasufleruoti, kada skubant į karštligiškai rengiantis šventėms verta išjungti televizorių. Vienas retesnių savaitės filmų – švvakar *LTV2 (18 d. 23.05)* rodoma italų režisierius Gianni Amelio drama „*Prarastoji žvaigždė*“ (2006). Filmo, kurio premjera įvyko Venecijos kino festivalyje, herojus yra atsakingas vienos buitine technika prekiavuojančios firmos darbuotojas Vinčenzas. Jis pasirašo svarbią sutartį su kinais, o sužinojęs, kad tarp parduotų prekių yra brokuota, nusprendžia vykti į Kiniją, rasti ją ir išvengti katastrofos. Kelionėje ji lydi vertėja Liu Hua...

„*Prarastoji žvaigždė*“ buvo filmuojama Kinijoje, Mongolijoje ir Šveicarijoje. Pasak režisieriaus, filmuoti buvo sunku, pavyzdžiu, Kinijoje grupė lydėjo cenzūros atstovas, kuris vetejo tikrino, ar tai, kas vyksta filmavimo aikštéléje, atitinėka scenarijų. Todėl Amelio stengosi filmuoti kuo paprasčiau ir kuo „natūraliau“.

Sergio Castellitto suvaidintas

sio užsienio filmo „Oskaru“. Amelio priklauso pasaulinės režisūros elitui – jo filmai pelnė svarbiausius Venecijos ir Kanų prizus. Gal ši „*Prarastoji žvaigždė*“ paskatins padomėti jo kūryba?

Jei penktadienį jums sunku susikaupti ir geriausias būdas pradėti savaitgalį yra detektyvas, *LTV* švvakar (*18 d. 23 val.*) rodo Chriso Vertsono filmą „*Žinau, kas mane nužudė*“ (2007), beje, sulaukęs daugybės kino žmonių itin nemiegstamų „Auksinių aviečių“. Filmo herojė – pradedanti rašytoja ir talentinga pianistė Obri (Lindsay Lohan) buvo pagrobtą žudiko maniako, bet jai pavyko pabėgti. Atsibudusi ligoničė mergina tvirtina, kad yra striptizo šokėja Dakota. Vėliau ji sakė, kad turi išgelbėti Obri iš maniako rankų. Bet tyréjai Obri kompiuteriję randa apsakymą, kurio herojė – mergina vardu Dakota... Kaip supratote, tai trileris su dvigubu dugnu ir gana netikėta atomazga. Obri prisipažįsta: „Visada jaučiausi kažkieno pusė. Pusė asmenybės su puose sielos. Jei sapnuodavau pakankamai giliai, pavykdavo tas dvi būtybes sulydyti į vieną.“

Rašytojai dažnai nusipelno kino kūrėjų dėmesio. Per kelas minutes prisiminiu bene dešimt filmų apie rašytojus. Šią savaitę kelis iš ju parodys ir televizijos. *LTV (19 d. 23 val.)* prisimins Moliero. Laurent'o Ti-

sių jauniosios kartos aktorių, taip pat vaidina Fabrice'as Luchini, Laura Morante, Ludivine Sagnier. Filmo kūrėjai tvirtina, kad sunkiausia buvo „sužmoginti“ paminklą. Todėl jie domėjos amžininkų pasakojimais ir anekdotais. Moliero'as mėlai paversdavo savo pjesių personažais pažystamas ir nepažystamas žmones bei komiškas jų istorijas, tad išišeidiusiu, žinoma, būta daug. Itaką Tirard'ui padarė ir Michailo Bulgakovo pjesė „Šventeivų puota“, kurią prancūzų istorikai vertina skeptiškai. Bet Tirard'as tvirtina, kad Bulgakovas ižvelgė daug iki tol neaptartų dramaturgo būdo bruožų, kad ir jo bailumą bei didybės maniją. Deja, komedijos apie didžiuosius žmones pas mus retos. Galiu išsiaizduoti, kaip būtų sutiktas kad ir komedija apie Vincą Kudirką, Joną Basanavičių ar Čiurlionį. Bet juk jie taip pat buvo gyvi žmonės, mokėjo juoktis ir vargu ar svajojo tapti paminklais.

Tikrą paminklą sau sukūrė danų rašytoja Karen Blixen. Jos atsiminimų knyga apie Afrikoje praleistus gyvenimo metus, pasirašyta Isako Dineseno slapyvardžiu, pasirodė 1937-aisiais. Knygą ekranizuoti sava jo ne vienas režisierius, tarp jų ir genialusis Orsonas Wellesas, bet tik 1985 m. ji tapo Sydney Pollacko filmu „*Mano Afrika*“ (*TV3, 19 d. 23.55*). Filmas prasidėda 1914 metais, kai jauna danų aristokratų šeima išvyksta į Keniją ir ten įkuria kavos plantaciją. Jauna žmona greit išsitinka, kad jos vyras neiškimas. Jie išskiria. Tačiau moteris sutinka tikrą vyrą... Filmas, kuriamė pagrindinius vaidmenis sukūrė Meryl Streep, Robertas Redfordas ir Klausas Maria Brandaueris, 1986 m. triumfavo „Oskaru“ ceremonijoje – gavo 7 statulėles. Šaltą žiemos vakarą pasakojimas apie tikrą meilę karštoje Afrikoje, kaip ir anksčiau, ištirpdys ne vieną širdį ir padės išgyventi ne visada džiugias šventes.

LNK Kūčių naktį (*24 d. 23.30*) net parodys Mike'o Mitchello filmą „*Kaip išgyventi Kalėdas*“ (*2004*). Jos herojus yra vienišas turtingas vyriškis (Ben Affleck), kuris nenori būti vienas per šventes ir grįžta į namus, kuriuoje praleido vaikystę. Už tam tikrą sumą jis pasiūlo dabartiniam nams gyventojams trumpamapti į šeimą. Tai, žinoma, ne pats linksmiausias būdas, bet juk niekad nevėl rasti tikrą šeimą. Kalėdiniai filmai paprastai pirmiausiai prabyla apie šeimos vertėbes. Apie tai ir debiutinis garsaus operatoriaus Januszso Kamińskio („Šindlerio sąrašas“) filmas „*Hania*“ (*LTV, 24 d. 15.35*). Jis perkels į šventinę spin dinčią Varšuvą ir papasakos nesudėtingą istoriją apie jauną porą, kurii pasikviečia į svečius keista berniuką iš vaikų namų.

Jei Kūčių pavakare neįskinksite į mišrainių ir silkių pataluose gamybą, siūlau pasižiūrėti ironiškojo Oscaro Wilde'o pjesę „*Idealus Mlynas*“ (*BTV, 24 d. 18.10*). Iš ekranų ją

„Idealus vyras“

perkélė Oliveris Parkeris, o pagrindinius vaidmenis sukūrė Rupertas Everettas, Julianne Moore, Cate Blanchett, Minnie Driver ir Jeremy Northamas. Wilde'as niekad nepraleisdao progos pasišaipyti iš šeimos mechanizmų. Šios jo pjesės herojai yra ideali šeima. Seras Robertas yra puikus politikas, žavus vyras ir tikras džentelmenas. Bet idilią galį su grauti intrigantė, kuri žino niūrią sero Roberto paslaptį. Pjesė kritikavo Viktorijos laikų žiūrovų skonį ir moralės normas. Mūsų laikais, ko gero, aktualiausias yra Wilde'o pozūris į politikus ir jų uždarą pasaulį, su kuriuo visada susiję korupcijos, išdavysčių ir meilės romanų skandalai. Netvirtinu, kad sero Roberto vietoje galima išsiaizduoti kurij nors šių dienų politiką. Bet mechanizmai, ko gero, liko tie patys.

Televizijų planuotojai akivaizdžiai serga fantazijos sutrikimais, todėl ir per šias Kūčias galėsime pasižiūrėti filmų apie Harį Poterį, Šreką bei įtartiną politinį šou per LNK „Padovanok Lietuvai viziją“, kuriamė numatytas ministrai ir lietuvių aukštuomenės dalyvavimas. Matyt, vis dar esame optimistai, jei Kūčias norime sutiki kartu su jais.

Jūsų –
JONAS ŪBIS

„Žinau, kas mane nužudė“

žavus, juokingas ir kartu depresyvus Vinčenzas primena Don Kichotą. Jis išpažįsta archajiskas ir mūsų pasaulyje nebemadingas vertėbes. Režisierų domino, kaip tokie žmonės atrodyti šiuolaikinėje Kinijoje ar kitose panašiose šalyse, kurios eiliniams Italui yra tarsi kita Ménulio pusė. Todėl ta kelionė yra savotiška herojaus iniciacija į kitą pasaulį ir primena pasaką, kuri prasidėda pasakojimu apie tai, kaip žmonės įsivelia į avantūras gelbėdami kitų gyvybes, o baigiasi tuo, kad jie turi gelbėtis patys. Bet „*Prarastoji žvaigždė*“ – tai ir refleksija apie progresą, negailestingas globalios ekonomikos pasekmes, apie nemadingas vertėbes ir ekologiją. Šiaip ar taip, mąstyti – pirmoji Amelio profesija, nes jis yra baigęs filosofijos studijas. Kine jis nuo 7-ojo dešimtmecio, bet tarptautinė šlovė atėjo, kai Amelio filmas „*Atviros durys*“ 1990 m. buvo apdovanotas geriaus-

rard'o filmas „*Moljeras*“ (2007) pasakojia apie garsiojo dramaturgo jaunystę, kai XVII a. viduryje jis su trupe atvyko į Paryžių po ilgų klasioniu šalies provincijoje. Trupė nori vaidinti, bet jų pjesės nepopuliarios. Filmo kūrėjai nusprendė atsakyti į klausimą, kas vyko tais metais, apie kuriuos nutyli Moliero'o biografai. Kur jis buvo dingęs? Kas jam atsitiiko? Ar tada jis galėjo sutiki savo pjesių prototipus?

Filmė skolose paskendės Moljeras atsiduria kalėjime. Gal jis būten nusibaigės, jei ne gudrus turtuolio Žurdeno planas. Jis nori, kad iš kalėjimo išpirktas Moljeras išmokyti turtuoli patikti moterims ir geru manieru. Moljeras apsimeta šventeivai Tartiufo ir pasirodo Žurdeno namuose. Kažkur girdėtas siužetas, tiesa?

Tirard'as surinko filme daug gerų aktorių: Moljera suvaidinęs Romainas Duris yra vienas jdomiaus-

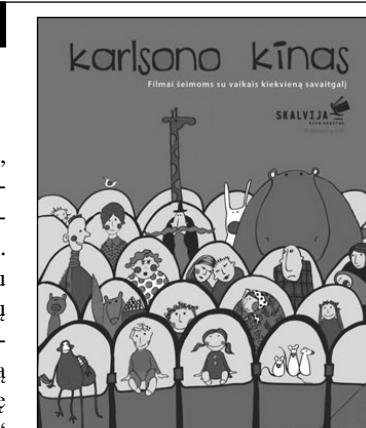
Anonsai

„Karlsono kinas“ kviečia ruoštis šventėms

Šį sekmadienį, gruodžio 20 d., „Skalvijos“ kino centras kvies mažiausius kino žiūrovus į du speciniai jėms parengtus kino seansus. Kalėdų Senelio laukiantys vaikai su tėveliais žiūrės lietuvišką trumpų animacinių filmų programą „Lietuviška palėpė“ (11 val.) ir danišką nuotaikingos animacijos rinktinę „Karsteno ir Gitės kino išdaigos“ (13 val.).

Kad filmų peržiūra taptų ypatinė šventė ir sustiprintų švenčių laukimo jaudulį, jaunuosius žiūrovus ir jų tėvelius 20 d. 12 val. „Skalvija“ kviečia dalyvauti kūrybinėse dirbtuvėlėse. Valandos trukmės užsiemimose, kuriuos ves jaunas menininkas Antanas Dubra, mažyliai gaminiai žaislus eglutei. Sukurtus papuošalus vaikai galės dovanoti artimiausiems žmonėms, draugams arba pakabinti ant „Skalvijos“ žaliaskarės. Dalyvavimas dirbtuvėse išsigyventiems bilietus į „Karlsono kiną“ gruodžio 20 d. nemokamas. Dirbtuvėse gali dalyvauti įvairaus amžiaus vaikai.

„Karlsono kinas“ – tai „Skalvijos“ kino centro rengiamas kino ciklas, skirtas šeimoms. Kickvieną savait-

galį (šeštadieniais ir sekmadieniais) šeimos su mažais vaikais kviečiamos į seansus, kuriuose rodoma europietiška animacija, skirta patiemams mažiausiams žiūrovams. Visi „Karlsono kine“ rodomi filmai įgarsinti lietuviškai. Bilietai kainos: tėveliams – 8 litai, vaikams – 6 litai.

Gruodžio 26 ir 27 d. „Karlsono kine“ kalėdinė programa – bus parodyti du animaciniai filmai Kalėdų tema: „Lauros Kalėdų žvaigždė“ (rež. Thilo Graf Rothkirch, Piete De Rycker, Vokietija) ir „Svajonių traukinys“ (rež. Robertas Zemeckis, JAV).

„SKALVIJOS“ KINO CENTRO INF.

Misionierė grįžta

Pastebėjimai

Pranešimas spaudai skelbė: „Bush BEE“ – tai išties įdomi nauja teatro „Bush“ renginių programa, skirta nukalti ryšiams tarp teatro „Bush“ ir vietinių baltų bei rytu europečių bendruomenių. Šių renginių metu skaitys ir į klausimus atsakinės daug knygų pardavę romanistai, sėkmingsai pasirodę sportininkai, gyvai gros naujos kylančios BEE (baltų ir rytu europečių, – aut. past.) grupės, vyks apskrito stalo diskusijos su žymiais žmonėmis, kurie dalinsis savo patirtimi apie gyvenimą Londono. (Pranešimo tekštą verčiu iš anglų kalbos šiek tiek pažodžiu, netrukus pamatyti kodėl.) Toliau rašoma, kad šie renginiai lydės theatre „Bush“ rodomas Stefano Golaszewskio spektaklius. Bet čia dar ne viskas! Štai geriausia pranešimo dalis: „Programai vadovauja Svetlana Dimcovič“. Mano plėšrijoji heroje serbė ir vėl čia! Ji nesavanaudiškai teisia savo švietėjišką ir išganytojišką misiją. Ji nesulaikoma!

Taip, jau matau, kaip Svetlano Dimcovič draugai Vilniuje vėl ant manęs pyksta. Bet niekur nedingsi, visi turime dirbtį savo darbą. Teatrui (t.y. teatriukui), norinti gauti valstybinį finansavimą, reikia „dirbtį su bendruomenėmis ir mažumomis“, Svetlano darbas – „dirbtis“ su atsilikusiais rytu europečiais, o mano darbas – rodyti tokios teatro veiklos krypties biurokratiškumą ir Svetlano nesugebėjimą, neprofesionalumą ir eksploatatoriską veiklos pobūdį. Betgi kiekvienas dirbkime savo darbą gerai. Aš, pa-

vyzdžiu, stengiuosi. Tą vakarą atvažiavau į visai kitą Londono kraštą (pusantros valandos kelio) specialiai į Svetlano organizuotą renginį, nors vietoj to galėjau: nacionaliniam kino teatre pažiūrėti 1930 m. Josepho von Sternbergo filmą „Žydrasis angelas“ su Marlene Dietrich arba Michaelio Haneke's „Balta juosta“, apdovanotą šiemet Kanų festivalyje, „Barbican“ menų centre pažiūrėti naujajį brolių Cohenų filmą „Rimtas žmogus“, galėjau pažiūrėti ir kokį nors kitą filmą bet kuriame iš kelių dešimčių Londono kino teatru, galėjau nuciti į geresnį ar blogesnį spektaklį keliose dešimtyse Londono teatru, „Southbank“ menų centre galėjau nuciti į žinomų britų poetų pokalbi, į koncertą, pagaliau galėjau sužaisti partiją savo teniso klube (oras buvo nuostabus).

O ką gi siūlė Svetlana? „Kaspars Gorkas, vietinės futbolo komandos žaidėjas, kalbės apie tai, kaip latvis jaučiasi Londone, papaskos apie save ir apie savo komandos darbą su pauaugliais.“ Prieš pat renginį Svetlana turbūt nusprendė, kad vieno Kasparo įspūdingam renginiui gali nepakakti, todėl paskutinę minutę pakvietė dalyvauti ir garsaus lietuvių aktoriaus sūnų, kuris, pasirodo, irgi aktorius, tik kol kas kiek mažiau žinomas. Kodėl Londono publikai turėtų būti įdomus garsaus aktoriaus sūnus, jeigu jie to aktoriaus nė girdėt negirdėję? Bet gal šis renginys skirtas ne britams, o imigrantams rytu euro-

piečiams? Vadinas, Svetlano manymu, lenkai, serbai ir bulgarai yra girdėję apie lietuvių aktorius ir norės išgirsti, ką jiems gali pasakyti jų vaikai. Įdomi koncepcija. Ar čia jau ta „apskrito“ stalo diskusija su žymais žmonėmis, kurie dalinsis savo patirtimi apie gyvenimą Londono?

Jaukioje bibliotekos salytyje susirinko žiūrovai (t.y. klausytojai): pirmojo prelegento mergina, kuri atsivedė draugę, antrojo prelegento mergina, kuri atsivedė dvi drauges, aš ir keturi teatro „Bush“ darbuotojai. Du jauni gražuoliai patogiai išsitaise ant sofos priešais mus. Svetlana Dimcovič įėmė klausinėti jaujai futbolininką:

– Tai jūs dabar žaidžiate vietinėje futbolo komandoje?

– Žaidžiu, – beveik nuobodžiaudamas atsakinėjo blondinas.

– O prieš tai žaidėte Švedijoje?

– Žaidžiau.

– O prieš tai?

– Prieš tai vėl buvau Anglijoje, bet per tą laiką dar buvau grįžę į Lietuvą.

– O paskui vėl važiuosite į Švediją?

– Taip, važiuosiu.

Iškart pasijautau gavusi įdomios ir vertingos informacijos. Svetlana įėmė kapysti dar giliau, stačiai provokuoti svečią:

– Ar jūsų komandoje yra ir kitų vaikinų iš Baltijos ir Ryto Europos šalių?

– Yra vienas lietuvis, bet jis dirba virtuve.

Manoma, kad jū užteks visiems tikrai kūrybingiems. Kiekvienam norinčiam bus suteikta galimybė studijuoti virtualioje „KinoGaražo.lt“ kino akademijoje.

PORTALO INF.

Anonsai

Jaunuji kinas „Pasakoje“

Trys jaunu režisierių trumpametražiai filmai nuo gruodžio 18 d. iki sausio 8 d. bus rodomi Vilniaus kino teatre „Pasaka“. „Jauno kino pasakojim“ programoje bus pristatyti pirmieji Dovilės Šarutytės, Tomo Smulkio ir armėno Marato Sargsyan filmai. Kiekvieno pasakojimo centre – pasimetės ar savo gyvenimą pametęs žmogus, kuris iš uždarо rato gali ištrūkti tik pažvelges į save iš šalies ar įveikę vidiūnius prieštaravimus.

Lietuvoje gyvenantis Maratas Sargsyanas filmę „Lernavan“ pasakoja apie tėvynęs, tokios, kokiai kadaise ją žinojo ir kokios jau nebéra, paieškas. „Tokios vietas nėra“, – skamba negailestingas atsakymas, bet autobusas, kuriuo keliauja tėvas su sūnumi ir keli bendrakeleiviai, nuveža į keistą vietą. Čia nėra nei namų, nei žmonių. Stovi tik balti – kaip baltas, dar neprierašytas lapas – kalnai. Filmas, kuriamo pa-

– O kaip jūs, lietuviai ir latviai, susikalbate tarpusavy? Turbūt rusiškai? Rusų kalba juk neutrali kalba? Neutrali, ar ne? – spaudė Svetlana, nepraleisdama proges įpiršti savo šovinistinę ideologiją.

– Na taip, turbūt...

Toliau Svetlana taip pat beprasmiškai klausinėjo jaunaji aktorių, sulaukdama panašių neįdomių atsakymų, tuo tarpu futbolininkas veiksnūduriavo tarp pagalvėlių.

Aktorius didžiavosi, kad jo mergina anglė, o jo gyvenimo Londono patirtis, kuria norėjo su mumis padidinti, buvo maždaug tokia:

– Jiems sakai: „Lietuva“, o jie tau sako: „A, Ryga!“

Svetlana leipo juokais.

Apskritai, jausdama, kad pokalbis sminga net nepakilęs, Svetlana entuziastingai juokėsi net tik iš kiekvieno nieko nepasakančio atsakymo, bet ir iš neįdomių savo klausimų, ir jau po kelių minučių pasukėjo pakviesi publiką užduoti klausimus. Uždavinėjo klausytojais apsimetę teatro darbuotojai. Iš kiekvieną jų klausimą futbolininkas turėjo maždaug tokį atsakymą:

– Ką aš žinau... Gal taip, o gal ir kitaip...

Pavyzdžiu, vienai užklausus, kuo anglai skiriasi nuo lietuvių ir latvių, aktorius atsakė: „Viskuo“, o futbolininkas: „Nežinau...“. Čia Svetlana nebeštvėrė ir į „publikos“ klausimus apie futbolininko ir aktoriaus gyvenimo Londono patirtį įėmė atsakinėti pati: „O aš manau, kad...“ Aktorius dar bandė papasakoti apie

lietuvių nacionalinį valgi – maltą mėsa, ivyniotą į bulves (Svetlana išterškai juokési), – ir patarė negausiai susirinkusiems klausytojams verčiau nepirkti cepelinų su varške (kodėl – nepaaškino). Svetlana krykštė iš džiaugsmo. Publiką kažkodėl nesijuokė.

Tuo „apskrito“ stalo diskusija su žymiais žmonėmis, trukusi nepilnai pusvalandį, visiškai išsisémė (nors ir prieš tai šaltiniu netryško). Rengėjai pasiūlė visiems po taurelę vyno. Prie vakaro herojų priėjo viena iš organizatorių ir su tipiškai saldžiu apsimestiniu anglisku mandagumu pasakė: „Ačiū jums, buvo tikrai labai įdomu“, į ką jaunasis aktorius atsakė: „O, būčiau galėjės dar dvi valandas kalbėti!“

Na bet nenusiminkime: nors šis renginukas ir niekinis, dabar mūsų laukia spektaklis. Paklausiau Svetlanos, kada jis prasidės.

– O, šio vakaro spektaklis jau seinių prasidėjo!

– Kaip tai prasidėjo? Kodėl? Mes juk irgi atėjome į spektaklį.

– Ne, šio vakaro renginys negalejo vykti nei prieš, nei po spektaklio, nes futbolininkai turi savo ypatingą dienotvarkę ir ne visada gali išeiti.

– Ar apie tai nevertejo pranešti iš anksto? Juk šie jūsų renginiai reklamuojami kaip vykstantys kartu su spektakliu. Aš būtent dėl spektaklio atvykau.

– Gal kalėdinį pyragaiti?

PAULINA PUKYTÉ

„Lernavan“

Baltajų Vokę – miestelį, kuris, regis, ištrigės laikę.

Programos kuratorė Jurga Gluskinienė sako, kad „še filmai pasakoja apie ieškojimus ir bandymą ištrūkti iš užburto gyvenimo rato. Tai paprasti pasakojimai apie paprasčius žmones bei jų jausmus. Tai kinas, kalbantis apie tai, kas svarbu kiekvienam.“

Pirmajame seanse, gruodžio 18 d. 19.40 min., dalyvaus filmų autorai.

PAGAL RENGĖJŲ INF.

Nacionalinės kultūros ir meno premijos laureatai

Nacionalinė kultūros ir meno premiją pelnė režisierius **Almantas Grkevičius** – už viso gyvenimo nuopelnus, režisierius **Jonas Rimgaudas Jurašas** – už modernios teatro kalbos kūrimą, legendos sugrąžinimą į šiandieninę Lietuvą, fotomenininkas **Romualdas Rakauskas** – už fotografijos meno poetinį itaigumą, menotyrininkė **Marija Matuškaitė** – už autentiškas senosios Lietuvos dailės atodangas, poetė **Ramutė Skučaitė** – už mažų ir suaugusių žmonių pasaulio vienybę, už žodžio skaidrumą, aktorius **Rolandas Kazlauskas** – už tragikąsias ir komiškiasias teatro dermes, už kūrybinį principingumą.

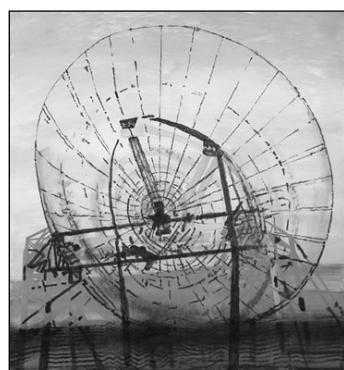
Kronika

„Swedbank“ 2009 m. meno apdovanojimas Jonui Gasiūnui

Gruodžio 10 d. Rygos miesto parodų salėje „Rygos meno erdvė“ surengtoje „Swedbank“ meno apdovanojimo 2009 m. nominantų darbų parodos atidarymo ceremonijoje šis apdovanojimas įteiktas Lietuvos menininkui Jonui Gasiūnui. Laimėtojui buvo įteiktas 10 tūkst. eurų vertės piniginis prizas.

„Sprendimą priimti šį kartą buvo išitin sudėtinga, nes visi nominantai labai profesionalūs. Jonas Gasiūnas darbuose sujungia asmeninius ir kolektinius prisiminimus. Jis naudoja stiprias praeities ikonas, gerai žinomas visiems tiems, kurie dalijasi ta pačia kolektivine atmintimi.

Jonas Gasiūnas. „Radaras“

Naujas kino portalas

Gruodžio 12 d. atsidarė naujas kino portalas www.kinogarazas.lt. Jis skirtas trumpametražių filmų skliaudai, kūrybai, edukacijai, kino naujenoms ir filmų repertuarui. Čia vyks susitikimai su garsiais Lietuvos ir Europos kino kūrėjais. Portalas pirmiausia pristatė naujinės iš Europos kino akademijos apdovanojimų ceremonijos.

Pirmieji jo lankytojai jau gavo nemokamus rūsius savo kino kūrybai.

Parodos	„Prospekto“ fotografijos galerija Gedimino pr. 43 Fotoparoda „9 Lietuvos fotografai“	VDA tekstilės galerija-dirbtuvė „Artifex“ Gaono g. 1 Paroda „Ledų kioskelis“	Maironio lietuvių literatūros muziejus Rotušės a. 13 „Simonui Stanevičiui – 210“ „Neužmirštamas Vaižgantas“ (Juozui Tumui-Vaižgantui – 140)	PANEVĖŽYS Dailės galerija Respublikos g. 3 Minas Levitan-Babenskenės tekstilė ir pastelės
VILNIUS				
Nacionalinė dailės galerija Konstitucijos pr. 22 XX a. Lietuvos dailės ekspozicija				
Vilniaus paveikslų galerija Didžioji g. 4 Chodkevičių rūmų klasicistiniai interjerai Lietuvos dailė XVI–XIX a.	Vilniaus fotografijos galerija Stiklių g. 4 Vytauto Balčičio fotografijų paroda	Šv. Jono gatvės galerija Šv. Jono g. 11 iki 24 d. – Medos Norbutaitės tapybos paroda „Žaidimai rubinais“ Tarptautinė Vilniaus ekslibrisų bienalės paroda	„Domus“ galerija Lukšio g. 32 iki 24 d. – kalėdinė paroda (Jūratė Mitalienė, Valentinas Varnas, Jurgita Bražiūnienė, Lina Zavadskė, Aistė Gabrielė Černiūtė, Raimonda Bateikaitė)	„Galerija XX“ Laisvės a. 7 Kalėdinė miniatiūrų paroda
Vilniaus paveikslų galerija Didžioji g. 4 Chodkevičių rūmų klasicistiniai interjerai Lietuvos dailė XVI–XIX a.	Vilniaus fotografijos galerija Stiklių g. 4 Vytauto Balčičio fotografijų paroda	Šv. Jono gatvės galerija Šv. Jono g. 11 iki 24 d. – Medos Norbutaitės tapybos paroda „Žaidimai rubinais“ Tarptautinė Vilniaus ekslibrisų bienalės paroda	„Domus“ galerija Lukšio g. 32 iki 24 d. – kalėdinė paroda (Jūratė Mitalienė, Valentinas Varnas, Jurgita Bražiūnienė, Lina Zavadskė, Aistė Gabrielė Černiūtė, Raimonda Bateikaitė)	„Galerija XX“ Laisvės a. 7 Kalėdinė miniatiūrų paroda
Vilniaus paveikslų galerija Didžioji g. 4 Chodkevičių rūmų klasicistiniai interjerai Lietuvos dailė XVI–XIX a.	Vilniaus fotografijos galerija Stiklių g. 4 Vytauto Balčičio fotografijų paroda	Šv. Jono gatvės galerija Šv. Jono g. 11 iki 24 d. – Medos Norbutaitės tapybos paroda „Žaidimai rubinais“ Tarptautinė Vilniaus ekslibrisų bienalės paroda	„Domus“ galerija Lukšio g. 32 iki 24 d. – kalėdinė paroda (Jūratė Mitalienė, Valentinas Varnas, Jurgita Bražiūnienė, Lina Zavadskė, Aistė Gabrielė Černiūtė, Raimonda Bateikaitė)	„Galerija XX“ Laisvės a. 7 Kalėdinė miniatiūrų paroda
Taikomosios dailės muziejus Arsenalo g. 3 A Paroda „Baltų menas“ Paroda „Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės valdovų rūmų radiniai“ Paroda „Liublino unija ir jos epocha Jano Mateikos kūryboje“ Lietuvos tūkstantmečio programos projektų paroda	„Pusiausvyra“ Galerija „Meno niša“ J. Basanavičiaus g. 1/13 Algirdo Griskevičiaus tapybos ir objektų paroda „Yra šalis...“	„Ottimo art gallery“ Lukšio g. 32 Tapybos ir grafikos paroda „3+1“ (Raimonda Bateikaitė, Marius Danys, Arvydas Kašauskas ir Nijolė Vilutienė)	Keramikos muziejus Rotušės a. 15 Jungtinė Vilniaus dailės akademijos Kauno ir sostinės fakultetų keramikos specialybės studentų paroda	TELŠIAI VDA Telšių parodų salė Kęstučio g. 3 Danų grafikos paroda „Laiko spaudas“
Radvilių rūmai Vilniaus g. 22 Paroda „Karaliénės Viktorijos laikų mada 1830–1900 m.“ (iš Aleksandro Vasiljevo kolekcijos)	Vilniaus rotušė Didžioji g. 31 Audrius Puipios (1960–1997) kūrinių paroda	Galerija „Rotunda“ A. Rotundo g. 3 Jono Daniliausko tapyba	Menininkų namai V. Putvinskio g. 56 Redos Marijos Richter fotografijų ir grafikos paroda „Sluoksniai“	DUSETOS Dailės galerija K. Būgos g. 31a Dusetų krašto fotografių paroda
Lietuvos nacionalinis muziejus Naujasis arsenatas	Teatro, muzikos ir kino muziejus Vilniaus g. 41 Paroda „Lietuvos kinas. 1909–2009“	Galerija „Znad Wilii“ Išganystojo g. 2 / Bokšto g. 4 nuo 18 d. – paroda „Kalėdinė melodija“	Kauno apskrities viešoji biblioteka Radasų g. 2 Rimanto Žemlio fotografijos Fotografijų paroda „Susipažinkime“	Spektakliai VILNIUS Nacionalinis operos ir baletos teatras 18 d. 18.30 – H. Lovenkioldo „SILFIDĖ“. Dir. – A. Šulčys 19 d. 18.30 – J. Strausso „VIENOS KRAUJAS“. Dir. – V. Viržonis 20 d. – P. Čaikovskio „SPRAGTUKAS“. Dir. – M. Staškus 22 d. 18.30 – „RUSIŠKAS HAMLETAS“ 23 d. 18.30 – G. Donizetti „MEILÉS ELISYRAS“. Dir. – M. Pitrėnas 27 d. 12 val. – P. Čaikovskio „SPRAGTUKAS“. Dir. – M. Staškus 27 d. 18 val. <i>Kamerinėje salėje</i> – Kalėdų muzikos vakaras
Arsenalo g. 1 Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės istorija Lietuva carų valdžioje Lietuvos valstiečių buities kultūra Kryždirbystė Paroda „Senasis Vilnius“ Paroda „Mažesneji broliai Lietuvoje“ „Tūkstantmečio Odisėja. Vienas vardas – Lietuva“ Paroda „Gyvenimas virš vandens: 10 metų Luokes ežero archeologiniams tyrimams“	Savicko paveikslų galerija Trakų g. 7 Lietuvos dailė. Tapybos kolekcija Antano Obcarsko tapybos paroda „100 x 81“	Užupio galerija Užupio g. 3 Kalėdinė juvelyrės paroda „Nustebink mane“	Kauno apskrities viešoji biblioteka Radasų g. 2 Rimanto Žemlio fotografijos Fotografijų paroda „Susipažinkime“	Nacionalinis dramos teatras Didžioji salė 18 d. 18 val. – D. Wassermano, J. Dariono, M. Leigh „ŽMOGUS IŠ LA MANCOS“. Rež. – A. Večerskis 19 d. 18 val. – T. Dorsto, U. Ehler „AŠ, FOJERBACHAS“. Rež. – V. Masalskis 20 d. 12 val. – A. Lindgren „PEPĒ ILGAOKINĖ“. Rež. – E. Jaras 23 d. 18 val. – Moliečė'o „ŠYKŠTUOLIS“. Rež. – I. Bučienė 27 d. 12 val. – PREMJERA! K. Čiukovskio „DAKTARAS AISKAUDA“. Rež. – E. Jaras Mažoji salė 19 d. 16 val. – „POETĖ“ (monospektaklis S. Nérios poezijos ir dienoraščių motyvais). Rež. – R. Garuolytė 27 d. 16 val. – L. Bärffuso „SEKSUALINĖS MŪSU TĖVŲ NEUROZĖS“. Rež. – R. Kudzmanaitė
Senasis arsenatas Arsenalo g. 3 Lietuvos proistorė	Galerija „D'Arrijaus papuošalai“ Dominikonų g. 7/20 Ievos Babilaite's-lbelhauptenės darbų ciklas „Švytintis Vilnius“	„Vitražo manufaktūra“ Stiklių g. 6 Jungtinė Lietuvos vitražo dailininkų paroda „Vitražas 2009“	Kauno mažoji galerija Daubkos g. 20 Juvelyrinių papuošalų paroda	Vilniaus mažasis teatras 20 d. 18.30 – J. Erlicko programa 22 d. 18.30 – B. Clarko „PALAUKIT, KIENO ČIA GYVENIMAS?“. Rež. – J. Vaitkus 23 d. 18.30 – A. Čechovo „TRYS SESERYS“. Rež. – R. Tuminas 26 d. 18.30 – T. Letto „VESTONAI“. Rež. – V. Malinauskas 27 d. 11 val. – PREMJERA! „KARALAITĖ IR PRINCAS KRABAS“. Rež. – A. Sunklodaitė
Signatarų namai Pilies g. 26 Nuolat papildoma Vasario 16-osios Akto signatarams skirta ekspozicija	VGTU bibliotekos galerija „A“ Saulėtekio al. 14 Ferdinando Saladžiaus paroda „Tarp dangaus ir žemės“	Lietuvos technikos biblioteka Šv. Ignoto g. 6 Angelės Fišaratės-Šakalienės siuvinėtų paveikslų paroda	Lietuvių kalbos institutas P. Vileišio g. 5 nuo 21 d. – dailininkės Jūratės Bagdonavičiūtės tapybos paroda „Ženklių ir ritmai“	Valstybinis jaunimo teatras 18, 19 d. 18 val. – M. Frayn „TRIUKŠMAS UŽ KULISŪ“. Rež. – P.E. Landi 19, 20 d. 12 val. – J. Erlicko „BILIETAS IŠ DANGAUS“. Rež. – D. Jokubauskaitė (Salė 99) 20 d. 18 val. – H. Ibseno „ŠMĖKLОС“. Rež. – A. Jankevičius (Salė 99) 22 d. 18 val. – „UŽISPYRĖLĖS TRADMŪNAS“ (pagal W. Shakespeare'o komediją). Rež. – C. Graužinės 23 d. 18 val. – D. Privalovo „SENIAUSIŲ PROFESIJŲ ŽMONĖS“. Rež. – B. Latėnas (Salė 99)
Kazio Varnelio namai-muziejus Didžioji g. 26 K. Varnelio kūrybos ir kolekcijos ekspozicija Lankymas antradienį – šeštadienį iš anksto susitarus tel. 279 1644	VGTU bibliotekos galerija „A“ Saulėtekio al. 14 Ferdinando Saladžiaus paroda „Tarp dangaus ir žemės“	Vilniaus kolegijos Dizaino ir technologijų fakulteto meno galerija Gerosios Vilties g. 19 Kazimiero Sigitos Straigio skulptūros ir Vytauto Žilaičiaus akvarelių	Kultūrų komunikacijų centras Daržų g. 10 / Bažnyčių g. 4 Irmos Leščinskaitės tapybos paroda „Nenu-trūkstanti vaizdinė gamyba“	Rusų dramos teatras 10 psl.
Bažnytinio paveldo muziejus Šv. Mykolo g. 9 Bažnytinio paveldo muziejaus ekspozicija	Lietuvos technikos biblioteka Šv. Ignoto g. 6 Angelės Fišaratės-Šakalienės siuvinėtų paveikslų paroda	Vilniaus kolegijos Dizaino ir technologijų fakulteto meno galerija Gerosios Vilties g. 19 Kazimiero Sigitos Straigio skulptūros ir Vytauto Žilaičiaus akvarelių	Klaipėdos fotografijos galerija Tomo g. 7 LFS Klaipėdos skyriaus narių paroda „Metai '09: nuogas kūnas“	7 meno dienos 2009 m. gruodžio 18 d. Nr. 46 (875)
Šiuolaikinio meno centras Vokiečių g. 2 Paroda „Kuriant atmintį“ nuo 18 d. – „Post Ars_20_Kontekstai“ Kristinos Inčiūraitės paroda „Išlilikimas“ iki 22 d. – 10-oji Baltijos tarptautinio meno trienalo „Miesto istorijos“	Lietuvos medicinos biblioteka Kaštonų g. 7 Kristinos Karvilytės tekstilės paroda „Miegokramiai“ VU Vaikų ligoninės mažųjų pacientų kalėdiniių atvirukų paroda „Baltos Kalėdos“	Kaunas M. Žilinsko dailės galerija Nepriklausomybės a. 12 nuo 17 d. – Lietuvos Respublikos plakatų sukurtų 1918–1930 m., paroda	Klaipėda Galerija „Laiptai“ Žemaitės g. 83 17-oji kalėdinė miniatiūrų paroda Aldonos Gustas (Vokietija) kūrybos paroda	
„Lietuvos aid“ galerija Žemaitijos g. 11 iki 22 d. – Eglės Gineitytės tapybos paroda „Labas viso gero“	Jeruzalės galerija Ateities g. 1F Dianos ir Tomo Rudokų paroda „Belaukiant stebuklo“	Kaunas M. Žilinsko dailės galerija Nepriklausomybės a. 12 nuo 17 d. – Lietuvos Respublikos plakatų sukurtų 1918–1930 m., paroda	Dailės parodų rūmai Aukštoji g. 1 / Didžioji Vandens g. 2 Paroda „Skirtumai – mūsų laikmečio refleksijos“ Švedijos menininkų Marios Hallberg, Ingelos Svensson, Martenos Carlsson ir Eriko Larso Wahlbergo kūrybos paroda nuo 18 d. – projektas „Menas senuosiuse Lietuvos dvaruose 2009“ baigiamojai paroda	
Galerija „Vartai“ Vilniaus g. 39 nuo 18 d. – „ARTscape“: Italija. Rādi Martino, Gianluca & Massimiliano De Serio, Ugnius Gelguda	Marijos ir Jurgio Šlapelių namas-muziejus Pilies g. 40 Vilniaus „Bočių“ bendrijos narių kalėdiniių ir naujametinių rankdarbių paroda	Nacionalinis M.K. Čiurlionio dailės muziejus V. Putvinskio g. 55 Budistinių ritininių piešinių paroda Paroda „Vytis: istorija ir dailė“	Dailės galerija Vilniaus g. 245 nuo 18 d. – Sigito Prancučio ir Petro Rakštiko paroda	
Galerija „Akademija“ Pilies g. 44/2 nuo 21 d. – paroda „Futurizmas. 1909–2009 dokumentai“	Galerija „ARgenTum“ Latako g. 2 Juvelyrų paroda „Garstyčios grūdelis“	Galerija „Meno parkas“ Rotušės a. 27 nuo 22 d. – skulptorių paroda „Idėjos laisvė“	Šiaurės Lietuvos kolegijos galerija Tilžės g. 22 Normantės Ribokaitės fotoparoda „Zarasų krašto žmonių portretai“	

18, 19, 21, 22 d. 19 val. – PREMJERA! A. Kaušpėdo „ZUIKIS PLEIBOJUS“ („Anties“ muzikinė utopija)	20 d. 14 val., 27 d. 12 val. – A. Dilytės „SIDABRINIS FÉJOS ŠAUKŠTELIS“. Rež. – A. Dilytė	pasaulių“. Dalyvaus A. Kacaitės smuiko klasės moksleiviai
23 d. 11 val., 24, 27 d. 12 val. – PREMJERA! E. Stankevičiūtės „MIEGANČIOJI GRAŽUOLĖ“. Rež. – E. Stankevičiūtė	22 d. 18 val. – Vilnius J. Tallat-Kelpšos konservatorijos ir „Lyros“ muzikos mokyklos vyr. mokytojas A. Ragauskiėnė fortepijono klasės vakaras „Kalėdinė muzikyčia“	23 d. 18 val. – vakaras atsiuveiniant su 2009-aisiais metais. Dalyvauja LMTA dainavimo dėstytojos A. Liutkutės ugdytinės S. Lebrikaitė ir V. Miškaitė
23 d. 18 val. – atvira repeticija-disputas. L. Andrejevo „TAS, KURIS GAUNA ANTAUSIUS“. Rež. – J. Vaitkus	19, 26, 27 d. 12 val., 20 d. 10 val. – V. Šoblinskaitės „STEBUKLINGAS VARPELIS“. Rež. – A. Stankevičius	19 d. 17 val. – <i>Vievio gimnazijos salėje</i> – V. Noreika (tenoras), J. Vaškevičiūtė (mecosopranas), K. Damulius (tenoras), V. Zabrodaitė (flėita), B. Asevičiūtė (fortepijonas), V. Lukočius (muzikologas)
Vilniaus teatras „Lėlė“ Didžioji salė	KLAIPÉDA	VILNIUS
20 d. 12 val. – A. Griciaus „DAKTARAS DOLITLIS“ (pagal H. Loftingą). Rež. – R. Driežis	Klaipėdos muzikinis teatras	Kongresų rūmai
Mažoji salė	18, 19 d. 18.30 – PREMJERA! R. Paulso „SESUO KERÉ“ Muzikos vad. ir dir. – V. Lukočius	19 d. 12 val. – koncertas vaikams „Kalėdinės giesmės“. Vilnius chorinio dainavimo mokyklos „Liepaitės“ pradiniai klasių ir Jaunučių chorai. Dir. – D. Mickevičiūtė, N. Timofejeva, J. Dirgėlaitė, H. Šečukienė, A. Steponavičiūtė-Zupkauskienė
19, 20 d. 14 val. – N. Indriūnaitės „BALTOS PASAKOS“. Rež. – N. Indriūnaitė	ŠIAULIAI	Lietuvos muzikos ir teatro akademija
„Menų spaustuvė“	Šiaulių dramos teatras	18 d. 18 val. – P. Beaumarchais „FIGARO VEDYBOS“. Rež. – A. Pociūnas
19 d. 19 val. <i>Kišeninėje salėje</i> – performances „YOU THINK YOU ARE ALIVE...“ Muzikinės provokacijos Vilnius senamiestyje. A. Gotesmanas (perkusija) ir A. Pabarčiūtė (vokalas)	20 d. 18 val. – „DAKTARAS IR MANGARYTA“ (J. Basanavičiaus surinktų pasakų motyvais). Pjesės aut. ir rež. – V.V. Landsbergis	19 d. 18 val. – „MAMATÉ“. Pjesės aut. ir rež. – V. Cupys
20 d. 12 val. <i>Kišeninėje salėje</i> – „BALA ŽINO“. Choreogr. – B. Banevičiūtė (VšĮ „db PROJEKTAI“)	PANEVĖŽYS	20 d. 12 val. – V. Petkevičiaus „SIEKNIS, SPRINDŽIO VAIKAS“. Rež. – V. Jevsejevas
22 d. 19 val. <i>Juodojoje salėje</i> – PREMJERA! „HIPOKAMPAS“. Rež. – R. Barzdžiukaitė	J. Miltinio dramos teatras	20, 27 d. 18 val. – M. Camoletti „PIŽAMA ŠEŠIAMS“. Rež. – R. Atkočiūnas
23 d. 19 val. <i>Juodojoje salėje</i> – H. Kunčiaus „PIJOKO CHRESTOMATIJA“. Rež. – R. Garuolytė	MARIJAMPOLĖ	MARIO KRIESELIS
VGTU teatras-studija „Palépė“	Dramos teatras	18 d. 10, 12, 14 val. – V. Palčinskaitės „AŠ VEJUOSI VASARĄ“. Rež. – V. Gvazdaitienė
18 d. 18 ir 20 val. – PREMJERA! „LAUKIU LAIŠKO“. Rež. – D. Bražiūnas	ALYTUS	ALYTUS
Raganukės teatras	Miesto teatras	26 d. 13 val. – PREMJERA! „KOMETAI MUMIŲ SLĒNYJE“ (pagal T. Janson). Rež. – M. Sadauskas
19, 20, 26 d. 12 val. – „KALÉDŲ SENELIS KARLSONAS GELBĖJA KALÉDAS“	Koncertai	Koncertai
19, 20 d. 14 val., 27 d. 12 val. – „NAUJA KALÉDŲ PASAKA“	Lietuvos nacionalinė filharmonija	18 d. 19 val. <i>Mažčikių kultūros centre</i> – ansamblis „Musica humana“ ir solistai (meno vad. ir dir. – A. Vizgirda)
KAUNAS		20 d. 12 val. <i>Vilniuje, Filharmonijos Didžiojoje salėje</i> – Kalėdu savaitės belaukiant. Rankinių varpu ansamblis „Arisis“ (vad. – A. Māc. Estija)
Kauno valstybinis dramos teatras		20 d. 16 val. <i>Vilniuje, Taikomiosios dailės muziejuje</i> , – M. Serapinaitė (smuikas), V. Kirvelytė (fortepijonas). Programoje F. Mendelssohno-Bartholdy, F. Schuberto, W.A. Mozarto, N. Paganini ir kt. kūriniai
18 d. 12, 15 val., 20 d. 12, 15 val. <i>Parketinėje salėje</i> – „INTERVIU SU ŠLYKŠTAIS“. Rež. – A. Sunklodaitė ir V. Klimčiauskaitė („Keistiolių teatras“)		20 d. 16 val. <i>Trakų pilies menėje</i> – Čiurlionio kvartetas. Solistė A. Krikščiūnaitė (sopranas)
18, 20 d. 18 val. „Kamerinėje scenoje“ – PREMJERA! „LAIMINGI“ (pagal F. von Schillerio „Klastą ir meilę“). Rež. – A. Areima		22 d. 18 val. <i>Šiaulių „Saulės“ koncertų salėje</i> – Lietuvos nacionalinis simfoninis orkestras. Solistai K. Zmailaitė (sopranas), E. Seilius (tenoras). Dir. – J. Domarkas.
19 d. 11 val., 22, 23 d. 10, 12 val., 27 d. 13, 17 val. <i>Mažojoje scenoje</i> – PREMJERA! „AUKSO OBELÉLIR VYNO ŠULINÉLIS“. Rež. – D. Vengelis		Programoje J. Strausso, G. Verdi, G. Puccini ir kt. kūriniai
19 d. 14, 17 val., 22 d. 11, 14 val., 23 d. 11 val. <i>Parketinėje scenoje</i> – PREMJERA! V.V. Landsbergio „ATEITIES MIESTAS“. Rež. – A. Jalaniusiuskas		26 d. 18.30 <i>Vilniuje, Šv. Pranciškaus Asiziščio (Bernardinų) bažnyčioje</i> , – kalėdinis labdaros koncertas. Čiurlionio kvartetas. Solistai A. Krikščiūnaitė (sopranas), K. Zmailaitė (sopranas), E. Seilius (tenoras), Bernardinų bažnyčios chorai „Langas“ ir „Šv. Pranciškaus paukštelių“ (vad. – R. Kraucevičiūtė)
19 d. 18 val. <i>Ilgajoje salėje</i> – B. Srbjanovič „SKERIAI“. Rež. – R. Atkočiūnas		20 d. 16 val. <i>Svetainėje</i> – dainuojamosios poezijos svetainės koncertas. Dalyvauja Smiltė. Savo poezią skaitys režisierė G. Beinorūtė
19 d. 19 val. <i>Mažojoje scenoje</i> – E.-E. Schmitto „SMULKŪS VEDYBINIAI NUSIKALTIMAI“. Rež. – R. Banionis		19 d. 16 val. <i>Didžiojoje salėje</i> – L. Abariaus monografijos „Ejau aš keleliu“ pristatymas. Dalyvauja Vilnius mokytojų namų moterų choras „Aidas“, solistė R. Tallat-Kelpšaitė, pianistas R. Lukošius. Vakarės H.A. Cigriėjus
20 d. 17, 19 val. <i>Ilgajoje salėje</i> – PREMJERA! „PREMJERA“. Choreogr. – S.T. Fruhwald (G. Ivanauskos teatras)		Prancūzų kultūros centras
22, 23 d. 18 val. <i>Ilgajoje salėje</i> – A. Čečovo „PALATA“. Insc. aut. ir rež. – R. Kazlas		21 d. 18 val. – J. Friedlander paskaita „Lietuvos žydai Paryžiuje“
22, 23 d. 19 val. <i>Mažojoje scenoje</i> – E.-E. Schmitto „SMULKŪS VEDYBINIAI NUSIKALTIMAI“. Rež. – R. Banionis		KAUNAS
Kauno muzikinis teatras	Lietuvos muzikų rėmimo fondas	Maironio lietuvių literatūros muziejus
18 d. 18 val. – I. Kálmáno „GRAFAITÉ MARICA“. Dir. – J. Janulevičius	<i>S. Vainiūno namuose</i>	21 d. 17 val. – kalėdinis poezijos ir muzikos vakaras
19 d. 18 val. – I. Kálmáno „MONMARTRO ŽIBUOKLÉ“. Dir. – V. Visockis	18 d. 18 val. – Vilnius J. Tallat-Kelpšos konservatorijos mokytojos L. Šulskutės fleitos klasės moksleivių koncertas	Kauno menininkų namai
20 d. 12 val. – R. Rodgero „MUZIKOS GARSAI“. Dir. – J. Vilnonis	19 d. 12 val. Vilnius Algirdo muzikos mokyklos mokytojos A. Kontautienės moksleivių kalėdinis koncertas	21 d. 18 val. – projekto „Kauno fotografijos galerijos ikonos“ trijų renginių ciklo pirmasis vakaras
20 d. 18 val. – J. Kanderio, F. Ebbo, J. Masteroffo „KABARETAS“. Pastatymo muzikinis vad. – P. Geniušas, orkeistro vad. – J. Geniušas	20 d. 13 val. – koncertas „Muzika išgelbės	
Kauno mažasis teatras		
19 d. 18 val. – „SU NAUJAISIAIS METAIS, ANA!“. Rež. – D. Rabašauskas		

Bibliografinės žinios

GROŽINĖ LITERATŪRA. LITERATŪROS MOKSLAS

Apeliacija : [romanas] / John Grisham ; iš anglų kalbos vertė Jonas Čeponis. – Kaunas : Jotema, [2009] [Vilnius : Logotipas]. – 351, [1] p. – Tiražas [2000] egz. – ISBN 978-9955-13-232-5 (jr.)

Dievų taupyklė : gyvenimo drausto poezija / Aidas Marčėnas ; [dailininkas Romas Orantas]. – Vilnius : Lietuvos rašytojų sąjungos leidykla, 2009 [Vilnius : Petro ofsetas]. – 245, [2] p. : iliustr. – Tiražas [1000] egz. – ISBN 978-9986-39-609-3 (jr.) : [20 Lt 18 ct]

Kario šešėlis : eileraščiai / Valdas Gedgaudas. – Vilnius : Lietuvos rašytojų sąjungos leidykla, 2009 [Kaunas : Aušra]. – 127, [1] p. – Tiražas [500] egz. – ISBN 978-9986-39-607-9 : [16 Lt 51 ct]

Laiškas tėvui / Franz Kafka ; iš vokiečių kalbos vertė Antanas Gailius. – Vilnius : Alma littera, 2009 [Vilnius : Sapnų sala]. – 93, [2] p. : iliustr. – Tiražas 1000 egz. – ISBN 978-9955-38-069-6 (jr.) : [12 Lt 71 ct]

Leiskime laiką : eileraščiai / Aurelijus Stankutė. – Vilnius : Lietuvos rašytojų sąjungos leidykla, 2009 [Vilnius : Petro ofsetas]. – 87, [1] p. – (Pirmoji knyga : PK). – Tiražas [400] egz. – ISBN 978-9986-39-605-5 : [13 Lt 76 ct]

Liūdnasis kiparisas : [romanas] / Agata Kristi ; iš anglų kalbos vertė Lina Bucevičienė. – Vilnius : Sirokas [i.e. Sirokas Publishing], 2009 [Vilnius : Spauda]. – 223, [1] p. – (Agatos Kristi kolekcija, ISSN 1822-7376 ; 43). – Virš. aut.: Agatha Christie. – Tiražas 5000 egz. – ISBN 978-9955-740-22-3

Mama Liučija : romanas / Mario Puzo ; iš anglų kalbos vertė Indré Veličkaitė. – Vilnius : Alma littera, 2009 [Kaunas : Aušra]. – 285, [1] p. – Tiražas 2000 egz. (papild.). – ISBN 978-9955-38-366-6 (jr.) : [23 Lt 24 ct]

Mjslingas nutikimas Stailze : [romanas] / Agata Kristi ; iš anglų kalbos vertė Jolanta Kriūnienė. – [Vilnius] : Sirokas [i.e. FNS Group, 2009] [Vilnius : Spauda]. – 219, [2] p. – (Agatos Kristi kolekcija, ISSN 1822-7376 ; 45). – Virš. aut.: Agatha Christie. – Tiražas [3000] egz. – ISBN 978-609-95090-0-6

Pavasario keleivis : nauji eileraščiai / Sigitas Gedė ; [ilustracijos: Juozas Krivas]. – Vilnius : Žaltvykslė [i.e. Žaltvykslės knygos] : Vilnius skliautai, 2009 [Kaunas : Arx Baltica]. – 151, [1] p. : iliustr. – Tiražas [300] egz. – ISBN 978-9986-06-348-3 (jr.) : [40 Lt]

Raupsuotoji : romanas / Helena Mniszek ; iš lenkų kalbos vertė P. Jurgelevičius. – Vilnius : Alma littera, 2009. – 2 d. – ISBN 978-9955-38-368-0 (jr.)

D. 1. – 2009 [Kaunas : Aušra]. – 302, [1] p. – Tiražas 2000 egz. (papild.). – ISBN 978-9955-38-367-3 : [21 Lt 19 ct]

D. 2. – 2009 [Kaunas : Aušra]. – 318, [1] p. – Tiražas 2000 egz. (papild.). – ISBN 978-9955-38-369-7 : [21 Lt 19 ct]

Sena pasaka apie narsųjį kunigaikštį Margirį, Punios valdovą / Vincas Krėvė ; [ilustruojant Jonė Krivaitė]. – Vilnius : Žaltvykslė [i.e. Žaltvykslės knygos] : Vilnius skliautai, 2009 [Kaunas : Arx Baltica]. – 83, [4] p. : iliustr. – Tiražas [300] egz. – ISBN 978-9986-06-349-0 (jr.) : [45 Lt]

Skruzdės takas : [eileraščiai, miniatiūros] / Jadviga Kasalytė. – Vilnius : [Efrata], 2009 [Vilnius : Efrata]. – 107, [1] p. – Tiražas [500] egz. – ISBN 978-9955-562-64-1

Stiklinė pieno : romanas / Herbjørg Wassmo ; iš norvegų kalbos vertė Agnė Navickaitė. – Vilnius : Alma littera, 2009 [Kaunas : Aušra]. – Tiražas 2000 egz. (papild.). – ISBN 978-9955-38-170-9 (jr.) : [23 Lt 24 ct]

Tora : [trilogija] / Herbjørg Wassmo. – Vilnius : Alma littera, 2009. – (jr.)

D. 1: Namas su akla stiklo veranda / iš norvegų kalbos vertė Asta Grabauskienė. – 2009 [Vilnius : Standartų sp.]. – 206, [2] p. – Tiražas 1000 egz. – ISBN 978-9955-24-486-8 : [21 Lt 19 ct]

Trylikia galvosūkių : [romanas] / Agata Kristi ; iš anglų kalbos vertė Birutė Voverienė. – Vilnius : Sirokas Publishing, 2009 [Vilnius : Spauda]. – 221, [1] p. – (Agatos Kristi kolekcija, ISSN 1822-7376 ; 44). – Virš. aut.: Agatha Christie. – Tiražas [5000] egz. – ISBN 978-9955-740-24-7

Už 7 gatvių : eileraščiai / Laurynas Katkus. – Vilnius : Lietuvos rašytojų sąjungos leidykla, 2009 [Vilnius : Petro ofsetas]. – 119, [1] p. – Tiražas [500] egz. – ISBN 978-9986-39-610-9 : [15 Lt 60 ct]

GROŽINĖ LITERATŪRA VAIKAMS

Hamelno žiurkių kerėtojas / Robert Browning ; iš anglų kalbos vertė Jolanta Jonynaitė-Kairienė ; ilustracijos Kate Greenaway. – Vilnius : Žaltvykslė [i.e. Žaltvykslės knygos] : Vilnius

„Viskas normaliai“

Savaitės filmai

Antikileris D.K.: meilės kaina *

Tai jau trečiasis filmas apie Lapinu pramintą buvusį milicijos majorą Korenevą, kuris, likvidavęs teroristų gaują, tėsiai kovą su blogiu. Šiakart blogis suranda Korenevą klinikoje, kur šis bando pasislėpti nuo tikrovės. Bankininkas Chondačiovas ir jo asistentė Katia prašo Korenevą rasti nusikaltėlius, pasikėsinusius į bankininką ir pavogusius didelę sumą pinigų. Majoras sutinka, tik jি labiau domina mergina. Tačiau tyrimas vėl privers susitikti milicininką su pracitimis, kurių jis nori pamiršti. Netyčia užklyduusi į filmą gal paguos mintis, kad net ir patys blogiausiai filmai, ypač jų tėsimai, gali būti savotiškas šalies, kurioje tas filmas sukurtas, gyventojų pasamonės monologas. Turint galvoje, kad populariaru žodži „mentas“ nuolat girdi ir lietuviškose televizijose, tai gali būti net įdomu. Režisierius Eldaro Salavatovo filme vaidina Goša Kucenka, Viačeslavas Razbegajevas, Jekaterina Klimova, Ivanas Bortnikas, Stanislavas Liubšinas, Michailas Jefremovas (Rusija, 2009). (Vilnius, Kaunas, Klaipėda)

Antikristas ***

...Ji (Charlotte Gainsbourg) ir Jis (Willem Dafoe) netenka kūdikio. Moteris vis labiau grimzta į depresiją. Jis – profesionalus psichoterapeutas – nusprendžia išvežti žmoną į gamtą. Tėn, paslaptiname Edeno miške, jie abu peržengs ribą, už kurios baigiasi realybė. Filmo siužetas paprastas ir minimalus. Tačiau Andrejui Tarkovskui savo filmą dedikavęs von Trieras „Antikriste“, „pabarsto“ daug filosofinių dar rusų režisieriaus gyvindentų temų – Dievo ar amžinybės, blogio ir gėrio, gamtos ir kultūros, chaoso ir harmonijos.. Logiškiausiai von Trieras plėtoja vyro ir moters santykį – amžino lyčių karo temą, kuri baigiasi drastišku susinaikinimu. Režisierius pasitelkia net viduramžių raganų kankinimus, tradicinę mizoginiją ir nori kuo labiau šokiruoti žiūrovus. Būti filosofu režisieriu sekasi sunkiau (Danija, Vokietija, Italija, Prancūzija, Lenkija, 2009). (Vilnius)

Belaukiant Eriko ****

Naujausias garsaus britų režisieriaus Keno Loacho filmas pasakoja apie laiškančią Erią, kuris yra futbolo fanatikas. Vieną dieną jis susipažsta su savo dievaičiu – futbolo žvaigžde Ericu Cantona. Šis padės filmo herojui išspręsti gausias problemas. Pagrindinius vaidmenis šiamne ne tik futbolo gerbėjams skirtame filme sukurė Steve'as Evetas, Ericas Cantona, Stephanie Bishop, Gerard Kearns, Stefan Gumbs (D. Britanija, Prancūzija, Italija, Belgija, 2009). (Vilnius, Kaunas, Klaipėda)

Nacių eksperimentas *

Naujas Joelio Schumacherio kūrinėlis priskiriamas filmams, kurie vadinti „nacių siaubo filmais“. Juodoji magija, eksperimentai su žmonėmis ir zombieis juose siejami su Hitleriu, svastika, nemirtingumo paieškomis ir kitokiais Trečiojo reicho „eksperimentais“. Nacių Vokietija ir Holokaustas vis dažniau įpinami į siaubo filmų ornamentus. Kad šis bandymas nelabai pavyko, matyt, liudija faktas, kad kitose šalyse jis iškart buvo išleistas tik DVD formatu. Vaidina Dominicas Purcellas, Jesse Metcalfe'as, Henry Covillas, Michaelis Fassbenderis, Emma Both (JAV, 2009). (Vilnius, Kaunas, Klaipėda)

Viskas normaliai ***

Šis režisieriaus Kirk Joneso filmas – 1990 m. italo Giuseppe Tornatore's filmo „Stanno tutti bene“, kuriamo pagrindinį vaidmenį sukūrė Marcello Mastroianni, perdirbinys. Šiakart našli, kuris vyksta aplankytį savo vaikų, vaidina Robertas De Niro. Vyras suvokia, kad su vaikais jি siejo dabar jau mirusi žmona. Jis nori užmegztį artimesnį ryšių su savo suaugusiais vaikais ir sužino, kad jų gyvenimas visai ne toks jau ir tobulas. Taip pat vaidina Kate Beckinsale, Samas Rockwellas, Drew Barrymore, Katherine Moening (JAV, 2009). (Vilnius, Kaunas, Klaipėda)

***** – šedevras, ***** – pasižiūrėti būtina, **** – geras filmas, *** – būna ir geriau, ** – jei turite daug laiko, * – nickalas

Redaktorius – Linas Vildžiūnas

Atsakingoji sekretorė – Rūta Jakimavičienė

Dailė – Monika Krikštapaitytė | Muzika – Kamilė Rupeikaitė

Kinas – Živilė Pipinytė | Teatras – Rasa Vasinauskaitė

Stilius – Rita Markulienė | Dizainas – Jokūbas Jacobskis

Maketas – Vanda Čemerkaitė | Finansininkė – Brigitė Misiuvienė

Kino repertuaras

VILNIUS

Forum Cinemas Vingis

18–20, 22, 23 d. – „Viskas normaliai“ (JAV) – 11, 14.15, 18, 21.30; 21, 24 d. – 11, 14.15
18, 20, 21, 23 d. – „Viskas normaliai“ (3D, JAV) – 11.45, 16, 20.15; 19, 22 d. – 11.45, 16, 21 val.; 24 d. – 11.45, 16 val.

18–23 d. – „Viskas normaliai“ (JAV) – 11.20, 13.45, 18.45, 21.15; 24 d. – 11.20, 13.45, 16.15

22 d. – „Hofmano pasakos“. Transliacijos iš Niujorko Metropolitan operos išrašo kartojimas – 19.30

18–23 d. – „Viskas išskaičiuota“ (JAV) – 12, 14.30, 17, 19.30, 22 val.; 24 d. – 12, 14.30, 17 val.; 18–23 d. – Antikileris D.K.: meilės kaina (Rusija) – 12.15, 14.15, 16.45, 19, 21.15; 24 d. – 12.15, 14.15, 16.45

18–23 d. – Asmeniniai Pipos Li gyvenimai (JAV) – 12.45, 15, 17.15, 19.15, 21.30; 24 d. – 12.45, 15, 17.15; 18–23 d. – 2012 (JAV) – 11.40, 15, 18.15, 21.45; 24 d. – 11.40, 15, 15 val.; 18–23 d. – „Jaunatis“ (JAV) – 12, 14.45, 17.45, 20.45; 24 d. – 12, 14.45; 18, 20, 21, 23 d. – Kalėdų giesmė (3D, JAV) – 12.30, 15.30, 18.30, 21 val.; 19, 22 d. – 12.30, 15.30, 18–23 d. – Nacių eksperimentas (JAV) – 16.10, 18.10, 20.30; 24 d. – 16.10; 18–23 d. – Zombių žemė (JAV) – 12, 16.30, 21 val.; 24 d. – 12, 16.30; 18–23 d. – Antikristas (Danija, Italija, Lenkija, Prancūzija, Švedija, Vokietija) – 14, 18.30; 24 d. – 14 val.; 18–24 d. – Niko (Airija, Danija, Suomija, Vokietija) – 12.20, 14.20

Forum Cinemas Akropolis

18–23 d. – „Viskas normaliai“ (JAV) – 10.30, 14, 17.40, 21.10; 24 d. – 10.30, 14 val.; 18–23 d. – „Viskas normaliai“ (JAV) – 11.20, 13.50, 16.20, 19.20, 21, 20.10; 24 d. – 11.20, 13.50, 16.20; 18–23 d. – Antikileris D.K.: meilės kaina (Rusija) – 15.40, 17.50, 18–23 d. – 2012 (JAV) – 10.40, 14.10, 17.30, 20.50; 24 d. – 10.40, 14.10; 18–23 d. – „Jaunatis“ (JAV) – 11.30, 14.30, 17.20; 18–23 d. – „Viskas išskaičiuota“ (JAV) – 12.40, 16.30, 19.10, 21.40; 24 d. – 12.40, 16.30; 18–23 d. – Nacių eksperimentas (JAV) – 16, 18.30, 21 val.; 24 d. – 16, 18.30; 18–23 d. – Zombių žemė (JAV) – 15.30, 18.10, 20.30; 24 d. – 15.30, 18.10; 18–24 d. – Kalėdų giesmė (3D, JAV) – 10.50, 13.20; Debesuota, numatoma mėsos kukulių kruša (JAV) – 10.15, 13 val.

„Skalvijos“ kino centras

18 d. – „Šalti apkabinimai (Ispanija) – 20.50; 19 d. – 18 val.; 20 d. – 16 val.; 21 d. – 20.50; 22 d. – 19 val.; 23 d. – 18.30
Ciklas „Naujoji lietuvių kino karta?“
18 d. – Artimos šviesos (rež. I. Miškinis) – 19 val.; 19 d. – 20.30; 20 d. – 18.30; 22 d. – 21.30; 23 d. – 21 val.; 18, 22 d. – Kutenimai (rež. R. Lavrynovičius) – 17.10; 19 d. – Stiklainis uogienės (rež. R. Čekuolytė) – 16.30; 21 d. – 19.20; 23 d. – 17.10
21 d. – Frida (JAV, Kanada) – 15 val.
19 d. – „Lietuviška palėpė 1“ – 11 val.; 20 d. – „Lietuviška palėpė 2“ – 11 val.; 19 d. – Bjaurusis ančiukas ir aš! (Danija) – 13 val.; 20 d. – Karstenas ir Gitės kino išdaigos (Danija) – 13 val.; 20 d. – „kino klasikos ciklas „52“ savaitės“. Roma – atviras miestas (Italija) – 20.20; 21 d. – Hanė (Lenkija) – 17.10
24, 25 d. – „Skalvija“ nedirba

Pasaka

18 d. – Belaukiant Eriko (D. Britanija, Prancūzija, Italija, Belgija, Ispanija) – 17, 21.30 val.; 19 d. – 18, 20.10; 20 d. – 16, 18.30; 21 d. – 21.30; 22 d. – 12.15, 15, 20.10; 23 d. – 19, 21 val.; 18 d. – Kai žmonės susitinka – 17.10; 19, 20 d. – 17 val.; 21 d. – 21 val.; 22 d. – 17.30; 18 d. – Šalti apkabinimai (Ispanija) – 19 val.; 19 d. – 17, 21.40; 20 d. – 21 val.; 21 d. – 19.15; 22 d. – 17.30; 23 d. – 21.10; 18 d. – Jauno kino pasakojimai – 19.40; 20 d. – 19.40; 21 d. – 21.10; 22 d. – 20 val.; 18 d. – Pasaulis yra didelis ir išsigelbėjimas slypi už kampo (Bulgarija, Slovėnija, Vengrija, Vokietija) – 21.20; 19 d. – 16, 22.15; 20 d. – 19 val.; 21 d. – 19 val.; 23 d. – 17 val.

19, 20 d. – Trys plėšikai (Vokietija) – 13 val.; 19 d. – Ruggjūcio šventė (Italija) – 15, 19.20; 20 d. – 17, 21.15; 22 d. – 19.30; 23 d. – 19.15; 20 d. – Stebuklinga žaislų krautuvė (JAV) – 15 val.; 23 d. – 17.10; 21 d. – Nirmės sala (JAV) – 17.15; 22 d. – 15.10; 22 d. – Aš aptarnauvau Anglijos karalių (Čekija) – 11 val.; 22 d. – 13.30

Jūratė ir Kastytis

18, 19, 26 d. – Sniego šūnys (JAV) – 16 val.; 18 d. – Saulėlydis (JAV) – 18 val.; 20, 27 d. – 17 val.; 19, 26 d. – Ketverios Kalėdos (JAV) – 18 val.; 20, 27 d. – 15 val.

ŠIAULIAI

Forum Cinemas

18–23 d. – „Viskas normaliai“ (JAV) – 10.30, 14, 17.45, 21.10; 24 d. – 10.30, 14 val.; 18–23 d. – „Viskas normaliai“ (3D, JAV) – 11.45, 16, 20.15; 24 d. – 11.45, 16, 16.45; 20 d. – Roko legendos. J. Joplin (muz.) – 16 val.; 21, 22 d. – Dostojevskio ekrанизacijos – 18 val.; 23 d. – Veidrodis (Rusija) – 18 val.; 24 d. – M. Kalatovoz kūrybos vakaras – 18 val.

KAUNAS

Forum Cinemas

18–23 d. – „Viskas išskaičiuota“ (JAV) – 10.30, 14, 17.45, 21.10; 24 d. – „Viskas išskaičiuota“ (3D, JAV) – 11.45, 16, 20.15, 23.59; 20–23 d. – 11.45, 16, 20.15; 24 d. – 11.45, 16 val.; 18, 19 d. – „Viskas normaliai“ (JAV) – 12, 14.30, 16.45, 19, 21.40, 23.45; 20–23 d. – 12, 14.30, 16.45, 19, 21.40; 24 d. – 12, 14.30, 16.45; 18, 19 d. – Susipyrių išgyvenimai (JAV) – 23.20; 22 d. – Kristaus kančiai (JAV, Italija) – 17 val.; 18–23 d. – „Viskas išskaičiuota“ (JAV) – 15.15, 18.15, 20.50; 24 d. – 15.15; 18–21, 23 d. – Zombių žemė (JAV) – 13, 17.15, 22.10; 22 d. – 13, 22.10; 24 d. – 13, 17.15; 18–23 d. – „Jaunatis“ (JAV) – 11.30, 14.30, 17.20; 18–23 d. – „Viskas išskaičiuota“ (JAV) – 12.40, 16.30, 19.10, 21.40; 24 d. – 12.40, 16.30; 18–23 d. – Nacių eksperimentas (JAV) – 16, 18.30, 21 val.; 24 d. – 16, 18.30; 18–23 d. – Zombių žemė (JAV) – 15.30, 18.10, 20.30; 24 d. – 15.30, 18.10; 18–24 d. – Kalėdų giesmė (3D, JAV) – 10.50, 13.20; Debesuota, numatoma mėsos kukulių kruša (JAV) – 10.45

Cinamonas

18–23 d. – „Viskas normaliai“ (JAV) – 11.15, 14.45, 18.15, 21.45; 24 d. – 11.15, 14.45; 18–23 d. – Nacių eksperimentas (JAV) – 13.30, 17.15, 19.45, 22 val.; 24 d. – 13.30, 17.15; 18–23 d. – „Viskas išskaičiuota“ (JAV) – 11.45, 14, 16.30, 19.30; 24 d. – 11.45, 14, 16.30; 18–24 d. – Zombių žemė (JAV) – 11.30, 15.15, 18–23 d. – „Jaunatis“ (JAV) – 10.45, 13.05, 17.45, 20.30; 24 d. – 10.45, 13.05, 17.45; 18–24 d. – Kalėdų giesmė (JAV) – 11, 13, 16 val.; 18–23 d. – 2012 (JAV, Kanada) – 15, 18 val.; 24 d. – 15.10; 18–23 d. – 2012 (JAV, Kanada) – 20.50

KLAIPĖDA

Cinamonas

18–23 d. – „Viskas normaliai“ (JAV) – 11.15, 14.45, 18.15,